

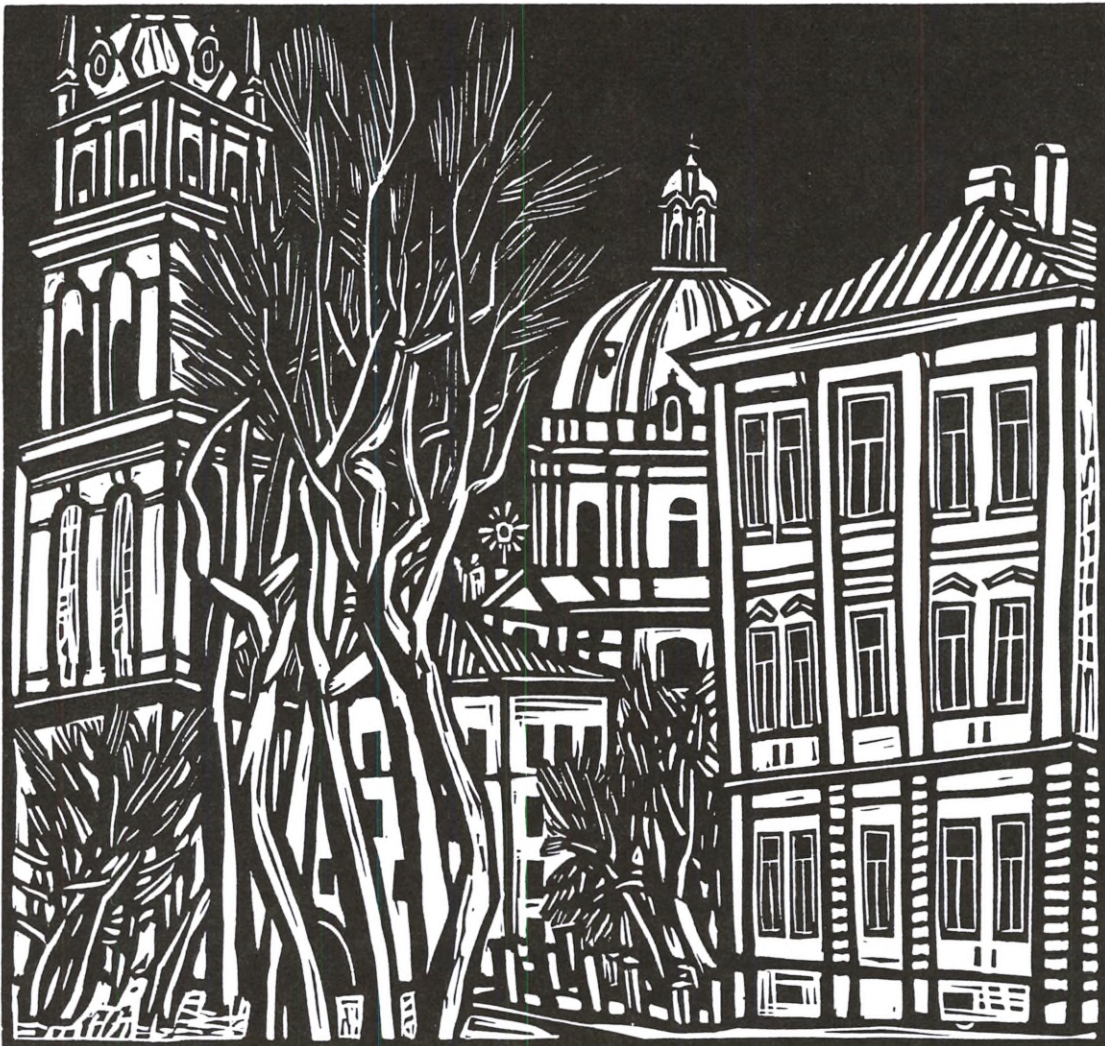
PIK L, Ч. 11

ЛИСТОПАД — 1993 — NOVEMBER

No. 11, VOL. L

НАШЕ ЖИТТЯ OUR LIFE

ВИДАЄ СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ — PUBLISHED BY UNWLA, INC.

Листопад 1993

В. Сорока 1993

НАШЕ ЖИТТЯ

OUR LIFE

PIK L, Ч. 11

ЛИСТОПАД — 1993 — NOVEMBER

No. 11, VOL. L

ЗМІСТ

Степан Пушик. Грудка України.....	1
Лариса Залеська-Онишкевич. Сучасні проблеми в ділянці української культури у двох українських півсвітах-України і діаспори, або дві півкультури двох півсвітів.....	1
Лідія Орел. У храмі мистецтва Івана Гончара.....	4
Віра Вовк. Голосіння на великий голод.....	8
Український Музей	9
Стефанія Петровська. Спомин про Ольгу Дучимінську.....	10
Софія Наумович. Уляна Чайківська і "Маруся".....	11
Вісті з Централі	13
Аттила Могильний. Весною на Слобожанщині.....	14
Our Life	
Summary of articles in the Ukrainian section, and news from the Scholarship Program.....	16
Oksana Jarema. Iryna Kurowycka, First Ukrainian Woman Elected President of the National Council of Women of the United States in 105 Years.....	17
Press Release from the Ministry of Health in Ukraine: Assessment of Medical Consequences of the Chernobyl Catastrophe.....	18
Nadia Keresuk. Ukrainian Studies in the International Arena.....	20
Cook's Corner.....	23
Христя Навроцька. Наше харчування.....	24
Хроніка Округ. Округа Нью-Йорк.....	25
Дописи Округ і Відділів СУА.....	28
Дописи Союзу Українок України.....	28
Пожертви.....	30
Нашим дітям.....	34
Посмертні згадки.....	36

На обкладинці: Богдан Сорока. Куточок Львова. Графіка, 1986 р.
Our cover: Bohdan Soroka. A part of Lviv. Graphic, 1986.

Рисунки Ніни Мудрик-Мриц. Drawings by Nina Mudryk-Mrycz.

Головний редактор — Ірена Чабан

Редактор англійської частини — Галина Н. Кузишин

Мовний редактор — Роман Юревич

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Анна Кравчук — з уряду
(Голова Союзу Українок Америки)

Олена Бобилляк — з уряду
(пресова референтка Головної Управи)

Марта Богачевська-Хом'як

Іванна Ратич

Іванна Рожанковська

Ольга Руденська

РЕДАКЦІЯ

108 Second Avenue

New York, NY 10003

(212) 674-5508

Факс: (212) 254-2672

Адміністратор — **Наталія Дума**

"OUR LIFE" (USPS 414-660) is published monthly —
except Aug. by Ukrainian National Women's League of
America, Inc., 108 Second Avenue, New York, NY 10003.
ISSN 0740-0225

ГОЛОВНА УПРАВА СУА

ПОЧЕСНІ ГОЛОВИ

Лідія Бурачинська
Іванна Рожанковська
Марія Савчак

ЕКЗЕКУТИВА

Анна Кравчук	— голова
Ольга Тритяк	— 1-ша заступниця голови
Наталія Даниленко	— 2-га заступниця голови для справ організаційних
Марта Богачевська-Хом'як	— 3-тя заступниця голови для справ культури
Ірина Куровицька	— 4-та заступниця голови для справ зв'язків
Іванна Ганкевич	— протоколярна секретарка
Варка Бачинська	— кореспондентська секретарка
Ром Шуган	— скарбничка
Таїсса Турянська	— фінансова секретарка
Лідія Білоус	— вільний член
Софія Геврик	— вільний член
РЕФЕРЕНТУРИ	
Люба Фірчук	— музейно-мистецька
Ока Грицак	— виховна
Лідія Черник	— суспільної опіки
Люба Більовшук	— стипендій
Олена Бобилляк	— пресова

ГОЛОВИ ОКРУЖНИХ УПРАВ

Наталія Гєво	— Дітройт
Оксана Фаріон	— Філадельфія
Надія Савчук	— Нью-Йорк
Марія Крамарчук	— Північний Нью-Йорк
Марія Полянська	— Нью Джерзі
Іванна Шкарупа	— Огайо
Анастасія Хариш	— Чикаго
Ірена Гладка	— Нова Англія
Наталія Кушнір-Верзоп	— Південний Нью-Йорк

КОНТРОЛЬНА КОМІСІЯ

Іванна Ратич	— голова
Марія Томоруг	— член
Розалія Полчі	— член
Марія Дорожинська	— заступниця
Лідія Фіцалович	— заступниця

КАНЦЕЛЯРІЯ СУА

108 Second Avenue
New York, NY 10003
(212) 533-4646

Директор — **Омельяна Рогожа**

Години урядування:
від 10:00 до 4:00 по поп.

СТИПЕНДІЙНА АКЦІЯ СУА

UNWLA Inc. Scholarship Program
P.O. Box 172
Holmdel, NJ 07733
(908) 888-0494
Luba Bilowchtchuk

ПРЕДСТАВНИЦТВА "НАШОГО ЖИТТЯ"

АНГЛІЯ

Ukrainian Booksellers
49 Linden Gardens
Notting Hill Gate
London W24HG
England

АВСТРАЛІЯ

Postup Ukrainian Cooperative
Trading Society Limited
928 Mount Alexander Rd.
Essendon, 3040,
Australia

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ

203 Second Avenue
New York, NY 10003
(212) 228-0110
Fax (212) 228-1947

Second Class Postage Paid at New York, NY and at additional mailing offices. Copyright 1993 Ukrainian National Women's League of America, Reserved — Published in U.S.A.

Postmaster: send address changes to "OUR LIFE", 108 Second Ave., New York, NY 10003

ГРУДКА УКРАЇНИ

Червонуваті зерна із калини
Кудись несе у дзьобі сизий птах.
Так землю, чорну землю України
Розносять по усіх материках.

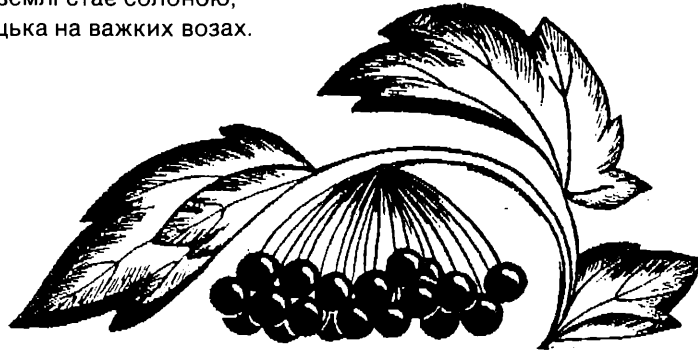
Везуть!
Несуть в маленьких вузликах,
І там де не співають солов'ї,
Із грудочки йде солов'їна музика,
Сльозою люди скроплюють її.

І хлібом пахне, вишнею, соломою,
І піснею, яку співав чумака,
Та грудочка землі стає солоною,
Як сіль чумацька на важких возах.

Назавше попрощавшись з Україною,
Із грудкою Вкраїни —

Просто жаж!
Розкидані то голодом, то війнами
Українці сплять по всіх материках!

І навіть там де не цвіте калина,
Де слово зневажається моє,
Всі знають —
Є на світі Україна!
Не грудка,
А земля з народом є!

Д-р ЛАРИСА ЗАЛЕСЬКА-ОНИШКЕВИЧ

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ В ДІЛЯНЦІ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ У ДВОХ УКРАЇНСЬКИХ ПІВСВІТАХ — УКРАЇНИ І ДІЯСПОРИ, АБО ДВІ ПІВКУЛЬТУРИ ДВОХ ПІВСВІТІВ

1993 рік, мабуть, добрий для самоаналізу українців. І також необхідний. Бо до самоаналізу своєї власної громади треба включити також самоаналізу співпраці різних частин української громади або, точніше, взаємного впливу України і діаспори. Тут зупинимося тільки над цією проблемою і над тим, як вона відбивається в різних ділянках культури.

Будемо розглядати культуру, а не рівень цивілізації чи модернізації, себто культуру, яка відбивається і в мистецьких ділянках (від музики до архітектури і театру), гуманітарних ділянках (від мови, літератури до журналістики) і включно з певною частиною точних і суспільно-економічних наук.

На ці ділянки можна дивитися також під оглядом естетики й етики, оцінювати рівень і спосіб вислову і т. п. Всі ці ділянки можна розглядати за категоріями, як вони проявляються, виробляються чи творяться.

А). Категорія груп, серед яких проявляється **творення** культури (від наукових інституцій, університетів, шкіл, професійних і молодечих організацій);

Б). Категорія **передавання** культури комунікаційними проявами (видання книг, періодики, кіно, радіо, телебачення);

В). Категорія **презервування**, збереження культури (від музеїв, бібліотек, церков);

Г). Тоді ще є способи **посилення** розвитку, підтримки культури (оживлення, обмін).

Та справа не у тому чи іншому способі поділу культури на різні частини і підчастини. Справа у сучасних успіхах і проблемах у цих ділянках, які проявляються і в Україні, і в діаспорі. Беручи до уваги, якими цифрами оперуємо — здається, що це прямо завідривно порівнювати те, що можуть дати зі себе розсіяні групочки тих чверть до півмільйона свідомих українських американців і канадців (подібно

ще півмільйона у західному світі і неокреслена кількість свідомих у східній діаспорі) та, скажімо, хоча б 30 мільйонів свідомих українців в Україні. Та все одно, ми себе доповнювали довгі роки, а тепер можемо і в дечому ще й конкурувати. Але також треба таки пам'ятати про можливу кількість понад-пересічних талантів, що родиться на кожний мільйон населення. Отже можливість черпання таких талантів, з дефініції, менша у діаспорі.

За моїм суб'єктивним підсумуванням, у багатьох ділянках культури можна бачити сучасний стан досить однаковий і в Україні, і в діаспорі.

Так, у першій категорії, наприклад, у музиці, індивідуальні виконавці в Україні є високого рівня, але і американські українці також недалеко від них. У деяких підділянках саме тепер американська діаспора вже навіть не може змагатися, а це у мистецьких і театральних, у виданнях, періодиці та у професійних театральних українських постановках. Виросли молоді режисери України, наприклад, Володимир Кучинський у Львові. Він дуже талановитий мистець і його постановки — це мистецтво шукання і вислову.

Але в образотворчій ділянці творчості, хоча вже дещо меншає число першоякісних мистців тут, ми не бачимо нових молодих, талановитих, які тримаються ще нашої громади. У застосуванні мистецтва до церков діаспора також далеко попереду, бо не тільки копіює традиційні вислови, але і творить вислови у традиційному тоні. Цього в Україні важко ще сподіватися, бо не до будови церков їм, але іконописне мистецтво там втратило творчість. У глядачів також затратився смак і розуміння стилів. Це, зокрема, можна запримітити у Західній Україні, де нерідко попадають в екстремум і заповнюють церкви жадливо дешевенькими копіями західних зображень святих. Взагалі не розуміють візантійського стилю наших церков і навіть запроваджують органи.

Коли у загальній, першій мистецькій категорії Україна веде перед перед діаспорою, у деяких ділянках другої категорії, у гуманітарних ділянках, американська діаспора ще дещо краще виглядає, зокрема у літературознавстві. Це результат історії, можливість того розвитку, що не було в цій науці в Україні. Тільки тепер поволі починають проявлятися молоді дослідники, літературознавці, але їм не дуже то відкривають двері старші. Та вже у справах видань журналів чи книжок, де раніше ми вели перед, ми давали змогу дисидентам, молодим, новим авторам тут вперше друкуватися, тепер цього вже тут не робимо, бо ми майже всі українські видання, періодики перенесли в Україну.

У мовних справах наукові досліді України ще далі не дуже то на рівні, а в нас малоіснуючі. Культура вживання мови, властиво, майже подібна. Тут з природних причин кількість мовців зменшу-

ється, хоч серед вибраного числа молодих вона краще виглядає, бо існує конкретна потреба на неї. Правда, у радіо і телебаченні пропорційно, мабуть, обі сторони рівні, бо тут рівень знання мови падає, а там ще не підійшов. Також навіть у добрих театрах не раз можна мати серйозні завваги до вимови, бо крім львівського театру, майже всюди розмовна мова акторів (навіть під час проб, репетицій) не є українська.

Культура вживання мови по церквах майже рівна і тут і там — тут вона дивно перестаріла і засмічена, а в Україні зросійщена. В Україні, мабуть, священників ніколи не навчали старослов'янської мови, вони не розуміють її прикмет і що різнить її від української і російської, і їхня вимова вже зовсім майже російська.

У точних науках маємо відносно подібні успіхи, але з подібними проблемами у публікації українською мовою, хоч тут бачимо майбутнє в Україні. Це саме у суспільно-економічних ділянках, хоча і у цих других вклад наших науковців є серйозний.

Можна ще заторкнути естетичний рівень передавання творчих висловів; можна також говорити і про етику як в культурі, так і в громаді. Журналістика раніше в нас була не найгірша, але, наприклад, з газет то тепер вже на кращому рівні є англословне *Ukrainian Weekly*, ніж україномовні. А в Україні періодика дуже йде вгору; деякі журнали справді цікаві, як, наприклад, "Слово і час". Правда, ще багато трохи розмовно-колгоспного тону дискусії чи жартів, чи й навіть доброзичливого звертання (привіт жінкам у журналі: "Дорогі дівчата") і це почало приходити і сюди, що часами, читаючи, не знати, чи це має бути новинкою в газеті, чи це дядько розповідає

Нову проблему в Україні представляє досить відсутній естетичний смак у підході до статевих тем. Тепер майже всі журнали в Україні, і то й дуже поважні, крім зодіякових порад, взялися давати і статеві поради, і детальні описи, і не дуже то мистецькі фотографії, і т.п. (це включно із журналом наукової фантастики!). Це і в театрах, і в кіно. Всі кинулися на цю тему — як вислів свободи чи демократії, але рідко естетики. У такому тоні і смаку вводять цю тему навіть лялькові театри, у такому тоні їх бачать і молодь, і дорослі. Може згодом це знайде своє природне місце, бо в Росії під цим оглядом уже вирости, починають знаходити балаянс.

Є ще один вислів етики — це справа непотизму, родинного пропихання на позиції і подачки. Хоча діаспора менша, і саме цей аспект відсутності етики міг би бути більше замінним, він відносно мало проявляється тут, коли непотизм в Україні — як культура дії — досить нас турбує. Це не тільки, коли високопоставлені особи чи люди на постах пропихають свою рідню, — взагалі вся ця кон'юнктурність і кожноденного життя і контактів з діаспорою нас дуже разить. Радянська система дуже виплекала

*XXIII Конвенція СУА. культосвітній панель.
Зліва: Атена Пашко, Анна Процик, Лариса Онишкевич.
23rd UNWLA Convention.
From left: Atena Pashko, Anna Procyk, Larissa Onyshkevych.*

спосіб надавання матеріальних вигод, як контролю над підданими. (Хоча це ж робила і Катерина II). Це, зокрема, бачимо, коли ті самі особи дістають третій чи п'ятий раз такі самі стипендії на поїздки, коли іншим, не менше талановитим, їх відмовляють (головно тим, що не зі столиці — так як було в СРСР — усе мало йти на центр). Хоча тепер є нарікання, що і в нас подібно починають підходити у спільних проектах, контактах. Можна також мати і багато завваг до культури поведінки, зокрема у трактуванні професійних жінок — і це в обох світах. Ввійшло у звичку говорити про чоловіків по прізвищах (Вишенський, Козак), а про жінок по іменах (Ліна, Атена) — і це в однакових контекстах. Це можна оправдувати "теплим" підходом чи чимось іншим, але не рівним і не з пошаною.

Ці мої підсумовування можна вважати як суб'єктивні оцінення — погляди одного спостерігача. Це одна частина проблематики.

А друга — як саме ці різні проблеми бачить наша громада тут і там, і як взаємно на себе впливають чи можуть впливати такі оцінки на наші оба півсвіти. А в обох світах, у більшості випадків культурних ділянок, способом взаємної допомоги, обміну — можна деякі проблеми зменшувати, можна позитивні аспекти поширювати, розвивати

Мавши вже деякий час і змогу оглядати себе і тут, і там — по прямій лінії від великого, давнішого взаємного захоплення — до розчарування і невдоволення. Це природно, бо наші перші мости спілкування були не способом поступового розглядання та об'єктивного оцінювання, тільки шляхом раптового емоційного захоплення.

Справа у перцепції одного півсвіту — другим. А це стається не якимось аналітично, описово чи науково, тільки раптом. І так на перешкоді стає певний емоційний мур другої стадії взаємного себепізнання.

Це приводить, очевидно, також і до певного культурного розчарування. Це головно у таких випадках, коли ті прояви культури не є у нормальному способі вияву, тільки радше у формі показу або самопоказу. Себто, все залежно від того, як відважно чи асертивно — одиниці чи й групи пробують себе зарепрезентувати. Правда, це вже пост-творчий період ("маркетингу"), але він конечний.

А при тім ми тратимо терпеливість до неперфектності, до аматорства, до непрофесійності. І на прикладах одиниць — підсумовуємо всю громаду даного півсвіту: чи це у науковому світі, де крім тихо працюючих добрих науковців, є гурт самореклямуючих менших науковців, і ми вже судимо інших після тих інших (наприклад, в Україні не можуть зрозуміти, як це учителя школи українознавства називають професором — і вважають, що це якийсь обман, і тоді багатьох професорів американських університетів підозрівають у неточностях). І так це з різних причин широка громада, і тут і там, не завжди має змогу особисто ознайомитись із найвищим рівнем, а багатьох середній рівень не задовольняє. Це так в обох світах і в різних ділянках. І саме це перешкоджає творчому впливові одних на одних для загальної користи і обопільного росту. Причина є у нашому нецентралізованому підході (що сам по собі може бути добрим) і в тім, що можливості надаються без конкурсу, тільки по знайомствах. Це, зокрема, найгірше відбивається на молодих професійних силах в Україні, яких не часто висилають сюди на стажування, чи взагалі відкривають двері для можливостей. А зокрема молодим, які не зі столиці (щось, як колись з Москви).

В результаті — не розвиваємо нових сил, не заохочуємо їх, тільки повторюємо втерті думки. При цьому знеохочуємось у рівні прояву нашої культури. А справа рівня різних ділянок нашої культури є однією з головних проблем і тут і там.

Тепер країни східньої Європи дуже хочуть пригадати західній Європі, що вони також існують на тому ж самому континенті. Ця проблема помітна і в Румунії, і в Чехії, і в Україні: себто бажання і надігнати втрачене, і доказати свій потенціал. А тут американський Уряд тихенько запакував Україну до Євразійських країн, немов, щоб мати тепер нову євразійську заслону перед Україною, щоб була там, де і Росія. Отже це знову певна психологічна перешкода, і в такій ситуації часті пригадки про свою європейськість можуть виглядати навіть патетично. Але протестувати проти такого євразійського визначення може хіба тільки український Уряд. Це так до проблем України. А ми тут щораз більше усвідомлюємо собі, що можемо дуже легко загубити і культуру діаспори і навіть діаспору. І добре, що СКВУ 1993 рік проголосив роком діаспори. Бо ми кидаємо всі наші зусилля на Україну, щоб світ її бачив і чув, щоб вона

У ХРАМІ МИСТЕЦТВА ІВАНА ГОНЧАРА

"Я хотів би, щоб усе мною зібране і створене стало єдиним, постійно діючим музеєм, на матеріалі якого виховувалися б і нинішнє, і прийдешні покоління"

(З листа І. Гончара голові правління Фонду культури Борисові Олійникові 18 липня 1988 р.).

З Іваном Гончаром мені довелося спілкуватися протягом майже 30 років. Я часто була в його оселі-музеї, слухала його захоплюючі розповіді про народне мистецтво, подорожі по рідному краю, раділа з кожної його знахідки, переживала за ті несправедливі утиски, що їх довелося йому зазнати в часи панування антинародного комуністичного режиму. Кажу, антинародного, бо саме в ставленні до таких самовідданих подвижників народної культури, як Іван Гончар, якраз і виявилася його фальшива нелюдська сутність.

Справді ж бо, таких одержимих, працьовитих, безмежно відданих рідній культурі людей в усі часи було не рясно. Такими були Микола Лисенко, Порфирий Демущий, Микола Леонтович, Олександр Кошиць, Дмитро Яворницький, Микола Біляшівський, Данило Щербаківський, таким є наш сучасник, побратим Івана Гончара Михайло Сікорський. Рано чи пізно їхні діяння дістають належну оцінку, а

їх імена навіки залишаються жити в народній пам'яті.

Музей Івана Гончара щодо багатства й цінності зібраних у ньому експонатів міг би помагатися не з одним державним музеєм. І все це створено руками і працею однієї людини, яка щасливо поєднала в собі талант скульптора, живописця, мистецтвознавця та етнографа. Щоправда, у своїй титанічній праці над створенням музею Гончар не був самотнім: він мав помічників-кореспондентів у різних місцевостях, які розуміли вагу його праці, самі виявляли серед населення пам'ятки культури і передавали їх до музею.

Такими помічниками-кореспондентами нерідко ставали самі відвідувачі, запалені ентузіазмом засновника. Мені також хотілося знайти подібні, як у Гончара, мистецькі твори. За його порадою я побувала і в його рідному селі Лип'янка Шполянського р-ну на Черкащині, і в шевченківських селах. Коли я їздила слідами Івана Гончара, скрізь люди згадували

могла якось укорінитись на світовій сцені. І ми горді, що могли такі відносно великі зусилля зробити на різні, прерізні акції. Беручи таку перспективу, може і є певна рація тоді, коли ми майже ігноруємо (і тепер, і деяких давніше) імігрантських мистців чи письменників, бо світ мало звертає увагу на імігрантів (хто тепер переймається Солженцином?), тільки на людей у своїй державі.

Та наші оба півсвіти себе взаємно потребують. І це не тільки у групових виявах, розвитку, проектах. Бо при співпраці можуть рости одиниці — і на своїх окремих ґрунтах, і на тлі і для української громади.

Але, головно в діяспорі, ми не повинні замикаати очей на цих талановитих одиниць (чи це в ділянці музики, чи мистецтва, чи літератури). А тепер ми їх майже ігноруємо, тільки пам'ятаємо про них тоді, коли нам потрібно зробити бенефіс, і мати даром програму.

Нам також потрібно плянового підходу до того, щоб давати змогу талановитій ще середньошкільній молоді зустрічатися з подібними дітьми тут. Про це були різні резолюції (ще, мабуть, на II конгресі СКВУ). Але й досі в цій справі нема координації між моло-

дечими організаціями та культурними установами.

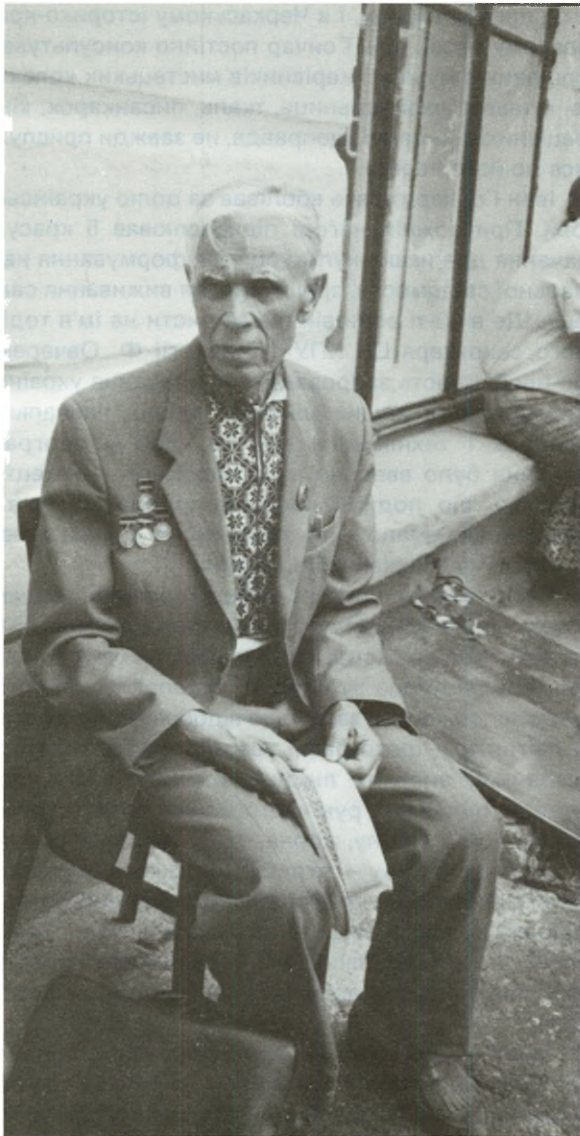
Також ми мало даємо підтримки тим, що стають студентами, а потім молодими професіоналістами у ділянках, які торкають українську культуру. Треба плянових конкурсів і стипендій, щоб і в мистецтві, і в музиці, і в літературі, і в театрі підтримувати талановитих одиниць кожного віку.

Потрібно також групових проектів, щоб талановиті люди з обох півсвітів могли спільно працювати, спільно від себе вчитись, і тоді спільно рости і творити спільну культуру.

Такими й подібними шляхами ми зможемо ще багато допомагати Україні і талановитим українцям обох півсвітів. А з тим зможемо дати змогу діяспорі дальше існувати, з метою не тільки в разі потреби бути підпорою Україні, але і для психологічного та культурного задоволення американців українського роду. Бо коли ще відносно велика частина в діяспорі досі жила в духовному чи й політичному ґетто, тепер цього буде вже щораз менше. Себто, будуть признаватися до українськості тільки ті, у яких не буде особистого почуття меншевартості свого походження. А цього можна оминати.

Доповідь прочитана на XXIII-ій Конвенції СУА 29 травня 1993 р.

"НАШЕ ЖИТТЯ", ЛИСТОПАД 1993

Іван Гончар.

Ivan Honchar.

його добрим словом, передавали йому вітання.

Музей Івана Гончара швидко здобув славу дійового осередку національного відродження, до нього почали приходити відвідувачі цілими групами, як із різних установ та навчальних закладів Києва, так і з інших міст України та з-за кордону. Скільки їх перебуло в музеї, важко сказати, мабуть, багато тисяч. Сам Гончар вбачав свою місію в тому, щоб відкривати свої скарби людям, будити в них почуття гордості за свій талановитий народ, будити їхню приналежність до національної свідомості.

Я також докладала зусиль, щоб музей Івана Гончара бачили й знали люди. Багатьох приводила до цієї садиби — від родичів, знайомих та школярів до голови правління Товариства охорони пам'яток

історії та культури. І щоразу переконувалася, що побачене в музеї нікого не залишало байдужим. Хтось починав вишивати сорочки та рушники, хтось малювати, інші ставали поборниками української мови у зрусифікованих містах, ще інші прилучалися до етнографічного хору "Гомін", у створенні якого безпосередню участь брав Іван Гончар.

Тож не дивно, що багатьом друзям і послідовникам Гончара, як і йому самому, почепили ярлики "націоналістів". Як розповідав сам Гончар (і ми також це бачили), біля його садиби в 70-ті роки постійно чергували працівники КДБ, які стежили за кожним, хто переступав поріг музею. Вони також намагалися завербувати декого з відвідувачів на службу, щоб ті доповідали про все, що відбувається в музеї і про всіх, хто там буває.

Одним з таких завербованих був Борис Ковгар — колишній завідувач відділом фондів Музею народної архітектури та побуту України. Йому доручили стежити за Іваном Гончарем на початку 70-их років. Коли Борис Ковгар познайомився ближче з Іваном Гончарем та його подвижницькою працею, він швидко прозрів і, не стримавши свого обурення, написав про все у відкритому листі до КДБ. Це був безпрецедентний вчинок. Як і слід було чекати, невдовзі Б. Ковгара заарештували і відправили на довгі роки до психіатричної лікарні.

Коли дехто з української інтелігенції піддавався залякуванню КДБ і кався через пресу, Іван Гончар переживав, мабуть, більше, ніж за власне виключення із партії та Спілки художників. Він не раз нарікав, що Спілка не цікавиться по-справжньому народним мистецтвом та його музеєм, не запрошує його до участі у виставках та на свої зібрання.

Пригадую 1980 рік. І. Гончареві виповнилося 70 років і я намірилась розповісти людям про нього та його музей. Написала статтю, проте три редакції відмовилися друкувати, тільки журнал "Пам'ятки України" дав кілька рядків без підпису. Тоді я післала статтю в московський журнал "Декоративное искусство", там її надрукували (ч. 5, 1982). Незабаром після того із Спілки художників України зателефонували в редакцію, схарактеризувавши І. Гончара як людину недостойну, вороже настроєну до радянської влади, не гідну публікації. Громадянський подвиг Гончара не давав їм спокою, і замість того, щоб допомагати, вони ще й намагалися йому нашкодити — типовий прояв "клясової пильності" землячків.

А тим часом Іван Гончар гордо й неухильно ніс свою місію, двері його музею завжди були відчинені для відвідувачів. До людей він завжди виходив охайний, у вишиванці (це також був приклад для багатьох), розпитував кожного, звідки родом, наводив довідки про пам'ятки культури, які збереглися на його батьківщині. Багатьом пропонував зфотографуватися у народному вбранні.

Іван Гончар постійно розкривав перед відвідувачами поетичну вдачу нашого народу, його високий художній смак, уміння творити красу. Це він ілюстрував, насамперед, народним вбранням, творами народного живопису, писанками, керамікою тощо. Не обминав увагою і твори культового мистецтва, підкреслював самобутність і реалізм українських ікон. Від нього ми довідувалися про місцеві школи народного живопису, про те, що народні майстри часто писали ікони із своїх родичів, односельчан. На підтвердження цього він цитував рядки пісні:

*Намалюю матір на божничку в хаті,
На божничок гляну — матінку спом'яну,
Назад подивлюся — сльозами заллюся.*

Ще в п'ятдесяті роки Іван Гончар зібрав чимало ікон по селах шевченківського краю. Він з гордістю говорив, що деякі з них малював чоловік сестри Тараса Шевченка, а деякі, за переказами, сам Тарас.

Іван Гончар умів розрізняти й цінувати мистецтво всіх регіонів України. Він знав ціну кожної мистецької речі, а коли розповідав про полтавські рушники, гуцульські писанки чи мальовану скриню, яка нібито належала Дмитрові Яворницькому, то гладив кожну річ рукою, як мати дитину. Він запрошував відвідувачів помилуватися старовинними портретами українських гетьманів, а водночас і фотографією простої жінки-селянки.

Тісно було в хаті Гончара, багато речей лежало десь на споді, що їх і оглянути не було змоги. Проте господар якось розщедрився і показав мені всю колекцію рушників. Подібної, мабуть, не має жодний музей: тут є рушники доби середньовіччя, рушники всіх відомих осередків, виготовлені всіма відомими техніками, орнаментовані всіма можливими способами. Тільки в цьому музеї можна ознайомитися з рушниками черниць Чигиринщини, "шитими" рушниками Обухова (вишивали чоловіки), рушниками, оздобленими технікою аплікації (південна Київщина), "жалобними" рушниками (на похорон) тощо.

Ще задовго до вибуху на Чорнобильській атомній електростанції Іван Гончар показував мені рушники з чорними "журавлями" з Народицького району Житомирської області (виткані забутою на сьогодні технікою "переклад"). Коли я згадую цей рушник, та й, ті що сама збрала на житомирському Поліссі, а також місцеві давні килими, виткані в "козаки" та "кулаки", я сприймаю їх як витканий реквієм цій стражденній землі. Тільки з Народицького району 20 сіл вже виселено, 12 підлягає виселенню. А в тих селах, що залишилися, вже ніхто не витче таких рушників і килимів.

За порадою Гончара я розшукала на Бородянщині чорні намітки (ними замість взуття сповивали ноги покійникові), а на Чигиринщині — мальовані скрині, які зберігаються і в Музеї народної архітекту-

ри та побуту в Києві, і в Черкаському історико-краєзнавчому музеї. Іван Гончар постійно консультував і працівників музеїв, і керівників мистецьких колективів, а також вишивальниць, ткаць, писанкарок, кінопрацівників (останні, щоправда, не завжди прислухалися до його порад).

Іван Гончар гаряче вболівав за долю української мови. При кожній нагоді підкреслював її красу, її значення для нашої культури, для формування національної свідомості, зрештою, для виживання самої нації. Ще в 60-ті роки він писав листи на ім'я тодішнього секретаря ЦК КПУ з ідеології Ф. Овчаренка про необхідність запровадити викладання українською мовою в наших школах, вищих навчальних закладах і технікумах, про те, щоб у програми навчання було введено курс народного мистецтва. Інша річ, що подібні листи й пропозиції — а їх подавалося немало — не знаходили в ті часи належного відгуку в керівних інстанціях.

Заслуга Івана Гончара перед Україною, зокрема, в тому, що він збирав пам'ятки народного мистецтва в ті часи, коли в експозиції музеїв, як і в усій нашій культурі, панувала вульгарна соціологія, коли стіни музеїв заповнювали твори, що відображали досягнення п'ятирічок, фотографії заводів, цехів, тракторів, комбайнів, знатних людей, комуністів і т. д. З витворів людських рук часто можна було побачити хіба що побиту ступу, жорна, грубу запилену сорочку та порвану свитину — атрибути "тяжкого дореволюційного минулого". А краса народного мистецтва — вбрання, розписів тощо — залишалася в тіні. Тож не дивно, що в очах пересічного обивателя народний стрій поволі ставав архаїчним, немодним, не вартим уваги.

Іван Гончар, навпаки, привертав увагу людей до цієї краси, що творилася віками, спонукав кожного замислюватися, ба навіть дивуватися з того розмаїття кроїв, орнаментів, барв, яке виростає з сукупності регіональних стилів народного мистецтва.

Все це було втілене також у серії його етнографічних картин, мальованих темперою та акварелю, в яких він відобразив типи українців різних місцевостей у народному одязі. Автор документально точно відтворює всі деталі одягу кожного регіону, типову будову облич, пластику, рід занять селян, їх предметне оточення. До кожної картини він підібрав побутовий простий сюжет, наприклад: "Дівчина з коромислом біля криниці", "Хлопець з дівчиною на гулянні", "Жінка за шиттям" тощо. Тут можна бачити і сцени з народних свят (веснянки, обжинки, колядки, весілля тощо).

А ще Іван Гончар створив серію історико-етнографічних фотоальбомів "Україна і українці" на основі оригінальних фотодокументів, що дійшли до нас із минулого. В цих альбомах, складених за регіональним принципом, перед нами постають

образи мешканців різних місцевостей у народному одязі, а також відповідно одягнених представників міщанського стану та інтелігенції, серед яких чимало відомих діячів культури. Тут же, поряд із фотографіями, місцеві пейзажі, пам'ятки архітектури, житло, господарські та виробничі приміщення. І кожна сторінка з любов'ю оздоблена типовим орнаментом даної місцевості.

Ця капітальна праця Івана Гончара є ніби продовженням започаткованої ще Т. Шевченком та Л. Жемчужниковим серії картин та малюнків під назвою "Живописна Україна". Крім великої документальної цінності, яка, безперечно, зростатиме з часом, ця праця є переконливим документом, який засвідчує духовну велич нашого народу, його високу естетичну культуру.

Нашим нащадкам, певно, важко буде зрозуміти, як це можна було дозволити собі комусь очорнити й зневажити цю святую справу та її подвижника. Але ж знаходилися такі, і не денебудь, а серед нашої ж таки інтелігенції. Десь на початку 70-их років Іван Гончар записав свою розповідь про музей, культуру і мову українського народу на магнитофонну стрічку, щоб полегшити свою працю і охопити таким чином ширше коло відвідувачів. Працівники КДБ передали цю лекцію-екскурсію компетентним фахівцям в Інститут мовознавства АН УРСР і там рецензент Іжакевич кваліфікувала її як "націоналістичну". А це послужило підставою для дальших утисків. Довелося Іванові Гончареві на кілька років закрити музей для екскурсій, тільки найближчі друзі підтримували в ті важкі "застійні" часи мистця, що попав у неласку. Чиновники від культури неодноразово пропонували Гончареві передати свою колекцію якомусь державному музеєві, але він категорично відмовлявся, добре знаючи стан народного мистецтва в державних музеях і державну політику в цій сфері. Для нього ж, як він сам казав, його музей був творчою лабораторією і, згідно з законом, не міг бути силоміць конфіскований.

І це справді було так — і етнографічні експонати, і фотоальбоми, і оригінальні скульптурні та малярські твори Івана Гончара — все це взаємно себе доповнює, становлячи єдине органічне ціле. Коли дивишся на його скульптурні композиції останніх років, в яких він відтворює характерні українські типи, мимоволі впадає в око їхня спорідненість із творами народних майстрів. Зокрема, вона простежується в самій манері ліплення, з її дещо умовним, узагальненим трактуванням форми, відсутністю надмірної деталізації, навіть у способі накладання на площину окремих випуклих деталей — брів, губ тощо. Помітне місце у творчості Гончара займають образи, нав'язані народними легендами та мітологією, в яких проблеми буття подаються у філософсько-символічному плані.

Отже, творчість Івана Гончара є переконливим підтвердженням того, що народне мистецтво є основою розвитку мистецтва професійного, його цілющим джерелом. На цій основі він створив свій власний стиль і в скульптурі, і в живописі, якому властиві лаконічність форм, декоративність, світле оптимістичне світосприймання, романтична піднесеність.

І збирач народних скарбів, і мистець в особі Івана Гончара поєдналися настільки природно, що навіть важко уявити його поза цим єднанням. Певно, нікому й на думку не спаде, щоб могло бути інакше. Але ж талановитих мистців у нас немало, як і цінителів народного мистецтва, а Гончар один. Отже, є в ньому щось таке, що вирізняє його з-поміж багатьох інших. Мабуть, це виняткова цілеспрямованість, одержимість і віра у свою справу, яка допомагала йому долати всі перешкоди на шляху до поставленої мети.

Іван Гончар був послідовним демократом за своєю вдачею й переконанням, для нього була органічно чужою кастова замкненість мистецтва для вибраних. Національне і духовне відродження для нього було справою всього загалу, а не якоїсь вузької купки обранців. І він робив усе від нього залежне для піднесення загального культурного рівня народу, пробудження і активізації його духовного єства, національної самосвідомості. І не тільки тоді, коли це було легалізовано й проголошено з високої державної трибуни, а протягом усього свого свідомого життя.

Іван Гончар любив і розумів народну культуру в усіх її проявах. Він був одним з ініціаторів відродження у Києві народних звичаїв та свят, як колядки та щедрівки, веснянки, свято Купала. В його музеї ще в 60-ті роки формувалися колядницькі ватаги, які потім ішли по вулицях і домівках киян, вітаючи всіх з Новим роком та Різдом Христовим. Пригадую, як навесні 1969 року група київської молоді уперше вийшла з веснянками на схили Дніпра. Зібралися ми тоді біля садиби Гончара і він сам допоміг нам усім прибрятися в народні строї, які позичив зі своєї дорогоцінної колекції. Так зародився відомий нині хор "Гомін".

Іван Гончар жив народним мистецтвом, він завжди був серед людей, у вирі громадського й культурного життя. Його часто можна було бачити на різних виставках, в музеях, на народних святах, вечорах, концертах, на з'їздах Руху, Товариства ім. Шевченка тощо. Щодо Музею народної архітектури та побуту, то жоден з відомих діячів культури не відвідував його так часто, як Іван Гончар. До речі, він був одним з ініціаторів створення на Україні Товариства охорони пам'яток історії та культури, а вслід за тим і нашого музею. На жаль, про це нині мало хто знає, бо пізніше його усунули від активної

ГОЛОСІННЯ НА ВЕЛИКИЙ ГОЛОД

Стерня

ЖІНОЧИЙ ГОЛОС:

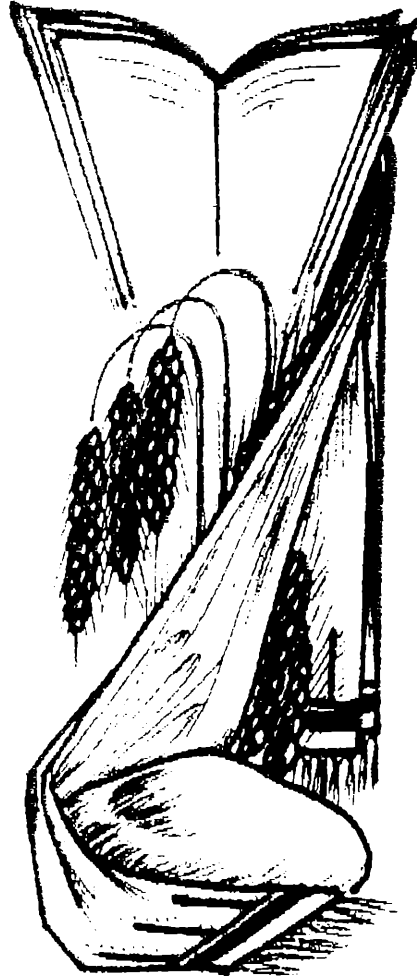
голе
поле голосить
голод
Голгофа
оселі без стріхи
далеко лелеки

скільки літ лиха
закувала зозуля?
скільки затьмарень сонця
страхопудів у маках?

річка крові
рине ріллею
череп біліє в черноземі
круки над трупами
тіні дітей
під тином
осліпла від сліз
темна церква
киває банею з цинку

де ви мальви
біля мальованих стін
де кужіль пісні
де вінок танку?

смерть танцює на стерні
струни цитри
порвалися з лементу
мільйонів невинних

ЧОЛОВІЧИЙ ГОЛОС:

земле зойку
тебе засівали
зерном і потом
тепер ти просиш
нашої плоті
і рало смерти
оре нам очі
й душу в розпуці

скільки страстей
смеркань над садибами!
місяць б'є цвяхи
в запалі груди
випалює чорні печаті

чий це пазурі
нам видають
останню кришину з рота?

сонце — не сонях
ранки — в тумані
ще не прозріли
зіниці світу
на наші печалі

де ви роси
на наші рани?
озвіться леготи!
воскресни зéлене
світися плодами!

хай мертві потішені
стануть землею

"Іконостас України"

Ріо-де-Жанейро — Нью-Йорк, 1988.

участі в роботі Товариства.

Майже до останніх своїх днів Іван Гончар працював — упорядковував сторінки альбому відроджуваного нині козацтва, поспішав закінчити цю роботу, чуючи, мабуть, що його покидають сили.

А ще, виявляється, вів щоденник — цей звичай у нього був ще з молодих літ. За кілька днів до смерти, коли я відвідала його в лікарні, він уважно слухав про мою експедицію на Закарпаття, питав, чи співає хор "Гомін", на стільці в розгорнутому зошиті був

зроблений останній запис — 2 червня 1993 року. А 18 червня Івана Гончара не стало. На Байковому кладовищі він похований неподалік Івана Світличного, Івана Миколайчука. Нині тут спочивають три великі Івани — сини України. Вічна їм пам'ять!

А наш святий обов'язок — довершити почату ним справу, довести до ладу приміщення, виділене для його музею, і зробити його таким, як він собі уявляв — це буде справді унікальна пам'ятка нашої культури і нашого народного духу на всі віки.

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ
203 SECOND AVENUE
NEW YORK, NEW YORK 10003

МАРТА БАЧИНСЬКА

СКАРБИ НАШОЇ КУЛЬТУРИ

Надзвичайно цікава виставка "Україна 5000—4000 років до Хр.: скарби трипільської культури" відкривається в Українському Музеї в Нью-Йорку 24 жовтня цього року. Виставка спроваджена з України під патронатом посольства України в США і є подорожуючою. На ній представлено понад 160 цінних експонатів — глиняні посудини, антропоморфні статуетки, мініатюрні зображення домашніх та диких тварин, а також модель житла. Всі експонати представляють високоестетичні мистецькі досягнення трипільських майстрів, які жили і працювали у суспільстві, що існувало сім тисяч років тому.

Заслуга за відкриття цінностей трипільської культури належить археологові В. Хвойкові, який сто років тому вперше знайшов їх біля села Трипілля над Дніпром, від чого і походить назва виявлених старожитностей. Від того часу понад 2000 трипільських поселень були відкопані вздовж Дністра, на південному Бузі, на Волині, біля середнього Дніпра і де-не-де на Лівобережжі. Археологічні дослідження вказують, що витоки трипільської культури знаходилися на східному побережжі Середземного моря і на Балканах. Виставка відзначає столітню річницю відкриття цивілізації, яка зараховується до тих найважливіших, що охоплювали світ перших землеробів стародавньої Європи в епоху неоліту.

Трипільці були першими людьми, що на території сучасної України в цей давній час ранньої історії сіяли зерно і займалися скотарством. Вони будували розлогі посіпості, ставили двоповерхові дома і переважно провадили різноманітне громадське життя. Надзвичайно високого рівня досягнуло трипільське гончарство. Їхня технологія виготовлення посуду була досконалою, а треба пам'ятати, що вони робили його без гончарського круга. Прикрашення посуду — символічна орнаментика та стилізована образність — віддзеркалює, в який спосіб трипільці розуміли земне та духовне життя, як вони ставилися до природи і що думали про всесвіт.

Археологічні розкопки і послідовна наука вказують, що знайдені антропоморфні і зооморфні глиняні статуетки відігравали важливу роль в обрядових відправах, пов'язаних з культом сонця, весни і родючості.

М. Відейко, кандидат історичних наук з Інституту археології АН України, так сказав про трипільців: "Ми не можемо стверджувати, що трипільці були безпосередніми предками слов'ян. Але вони стояли біля джерел європейської цивілізації і разом з народами, що жили на цій землі, за її багатотисячолітню історію, зробили свій вагомий внесок у формування сучасної культури України".

Виставку трипільської культури організували Інститут археології АН України, Українське Товариство охорони пам'яток історії та культури і Центр пам'ятокознавства при АН України. Спонсорували виставку галерія Христини Чорпіти, Філядельфія, Па., і Центральні Українських Кооперативів, Чікаго, Іл.. В Українському Музеї спонсором виставки є Український Народний Союз.

ОСІННІЙ БАЗАР

Комітет придбання фондів при Управі Українського Музею запрошує всіх на великий осінній базар, що має відбутися 20-21 листопада цього року. Приготовляються до продажу прегарні речі з кераміки, вишивки, книжки, музейні каталоги, ручно роблені нашійники та кульчики, праці (малюнки і рисунки) різних українських мистців. Домашнє печиво — пишні торти і плячки — теж будуть на продаж. Цей базар дасть покупцям надзвичайну нагоду не тільки підтримати Музей, але й придбати прекрасні та оригінальні різдвяні дарунки для цілої родини.

МАЛЯРСТВО ОРЕСТА ГЛАДКОГО

"Кожну чутливу людину зачаровує багатство вражень, що їх дає світ, земний і небесний, вона хоче свої почування висловити музикою, поезією, малярством і безліччю інших виявів творчості". Такими словами у своїй статті Святослав Гординський представляє мистця Ореста Гладкого (1905-1990), малярські праці якого будуть експонуватися в Українському Музеї 31 жовтня цього року.

Мало людей знайомі з мистецькою спадщиною О. Гладкого, бо він був людиною приватною і скромною, а малював для свого власного задоволення. Як каже С. Гординський, "Орест Гладкий...просто з любови до навкільного світу пробував, і то успішно, передавати свої почування малярськими засобами". На виставці експонуватимуться його праці (олія та акварелі) з різною тематикою — краєвиди, натюрморти, а особливо море.

О. Гладкий був професійною людиною — архітектором і майстром сучасного будівництва. В 1960-их роках мав відповідальну працю головного архітекта будівельного відділу Нью-Йорку. В українській громаді належав до різних установ та організацій. Був також колекціонером праць українських мистців.

У ЛЬВОВІ НЕ ЗАБУВАЮТЬ ПРО ОЛЬГУ ДУЧИМІНСЬКУ

У 1992 р. за старанням внука Ольги Дучимінської Івана Мигула появилася збірка оповідань О. Дучимінської "Сумний Христос", яку упорядкував Роман Горак.

8 червня 1993 р., у 110-ту річницю від дня народження Ольги Дучимінської, в бібліотеці ім. Василя Стефаника у Львові відкрито виставку її творів, знімків та статей про неї. На відкритті виставки зібралося багато зацікавлених людей, серед яких були ті, що знали і пам'ятали її як учительку, письменницю, працівницю Львівського Музею чи політичного в'язня більшовицьких таборів, ділилися короткими споминами про неї.

СПОМИН ПРО ОЛЬГУ ДУЧИМІНСЬКУ

8 червня 1883 — 24 вересня 1988

З цією благородною і ніжною жінкою судилося мені побувати в далекому Сибірі в Іркутській області в Тайшетських Озерлагах, яка задарма була покарана і скривджена. Її обвинувачували в знайомстві з матір'ю Лукашевича, якого підозрівали в убивстві письменника Ярослава Галана. Вбивство Галана Ольга Дучимінська вважала справою злочинних рук. Посилились арешти. О. Дучимінську заарештували в другій половині 1949 р. Слідство тривало два роки. В одному із таборів я зустріла Ольгу, але, на жаль, довго з нею не була. Нас часто перекидали із табору в табір. Потім облетіла вістка, що Ольгу Дучимінську придушили нари, на яких спали дівчата. Найбільше потовкло їй ноги. В лікарні пролежала чотири місяці. Після видужання її відправили в 020 колону. Тут я зустрілася знов із О. Дучимінською. Я працювала денною прибиральницею в бараці. Дівчата йшли ліс рубати, а в бараці треба було навести порядок і слідкувати, щоб чужі не заходили. Часто привозили "етап", і той, хто був у зоні, зустрічав прибулих, шукав знайомих. Я зустріла Ольгу і забрала її до свого бараку. Її призначили нічною черговою, обов'язком якої було слідкувати за бараком вночі, щоб ніхто чужий не заходив. Вона була рада, що попала в барак до молодих дівчат. Тут було спокійніше. В бараках для старших, які не ходили на роботу за зону, цілий день було гамірно, були сварки. Ця атмосфера її дуже пригноблювала. В честь дівчат, що працювали в лісі, Оля написала вірш "Тайгова симфонія".

Дучимінська любила спокій. Шумні бараки її відстрашували, пригноблювали. Після того, як її придушили нари, ноги і руки пухли. Ледве із паличкою просувалася. В руках не могла втримати перо, не могла писати. Часто скаржилася на біль в руці. Вона тягнулася до людей із добрим серцем і таких, щоб з ними можна було поговорити на різні теми. Любила

Ольга Дучимінська. Виставка в бібліотеці ім. Василя Стефаника у Львові. Світлила Христя Навроцька.
Olha Duchaminska. Exhibit at the library in honor of Vasyly Stefanyk in Lviv.

багато читати, писати. Навіть зібралася писати про мистецтво північних народів Примор'я. Жалілася, що мало матеріалів має на ту тему.

Були пляни вивчати мистецтво старих часів, ще до Петра І. Хотіла зробити переклад із Гауптмана, але в тих обставинах не завжди могла працювати. Почала писати оповідання "Лебеді летять".

В 1956 р. мене звільнили і я поїхала додому. Та зв'язок з Ольгою Дучимінською не переривався, ми листувалися. В 1958 році її звільнили. У Львові їй не хотіли прописати і деякий час вона змушена була жити в Самборі. Це їй дуже пригноблювало. Вона хотіла жити у Львові, який для неї був дорогий. Часто їздила до Снятина, де зупинялася у дружини Марка Черемшини Наталії Семанюк. Тут вона любила перебувати довше. У Снятині, в музеї, зустрічалася з різними науковцями, письменниками, що приїжджали з Києва та інших міст. Вони влаштували літературні вечори, багато читали, їздили в Кути, Косів, Коломию та Русів. Збирали матеріали про О. Кобилянську та Н. Кобринську. З цими жінками була пов'язана її молодість, перші кроки в літературі та громадській праці.

У червні 1960 р. їздила в Київ. Була захоплена столицею, Дніпром, товариством, в яке попала. В тому ж році Н. Семанюк поїхала в Болгарію, а Дучимінська залишилася на господарстві, в музеї. "Я господиня на дві великі кімнати, — хвалилася вона. — Чудова самота і можу писати". Була захоплена красою осінніх гір. Восени часто приїжджала до Калуща. Тут в неї було багато знайомих: Загаєвичі, о. Р. Тимків, кума Наталя Федів, Ліда Тисовська, Юркевичі та ми — Іванка Крушельницька і я — табірні друзі. Мій обов'язок був підтримувати товариство в поїздках до Ціневи чи в інші місцевості. В Ціневі Оля вчителювала до 1939 р., а потім перейшла на журналістську працю. Співпрацювала в газетах "Жіноча доля", "Жіноча воля", які видавала Олена Кисілевська в Коломиї.

Зиму 1960/61 р. О. Дучимінська перебувала у Снятині, в Наталії Семанюк. Вони багато працювали, писали, читали. В тім часі Чернівецький університет двічі запрошував Н. Семанюк. У травні 1961 р. на ювілеї з нагоди 90-ліття Василя Стефаника вона читала спомини про письменника, а у квітні 1962 р. розповіла про свої враження з перебування в Болгарії. Дучимінська взяла участь в обох поїздках.

Вліті знов їздила в Київ. Відвідини нашої столиці дуже підбадьорювали, давали наснагу до творчої праці.

Під кінець її життя було дуже тернистим. В 1968 р. писала мені, що в неї багато турбот, гризот. — Верховний суд в Києві призначив їй повернення майна. О, іронія! Їй повернули 200 крб. Об коп. Архівів їй не повернули, а там було 4 ненадруковані повісті, записки із подорожей, етнографічні та фолкльорні записки. В 1967 р. власті їй сповістили, що архів не існує, а про бібліотеку не сказали й слова. В бібліотеці було багато цінних і рідкісних творів.

В 1977 р. уже дуже немічну Ольгу Дучимінську прийняла до себе Мирослава Антонович, в якій прожила до смерті — 24 вересня 1988 р. Перестало битися серце талановитої письменниці, видатної громадської діячки, чуйної і ніжної людини.

Похоронена в Івано-Франківську на цвинтарі в Чукалівці. Народилася О. Дучимінська 8 червня 1883 р. в Миколаєві на Львівщині в сім'ї учителя Василя Решетилевича.

Стефанія Петровська,
членка калуського Союзу Українок.

СОФІЯ НАУМОВИЧ

УЛЯНА ЧАЙКІВСЬКА І "МАРУСЯ"

Вона не тільки добра співачка, — при чому, на французькому терені їй дуже допомагає прізвище, "споріднене" з відомим композитором, — але й знаменита організаторка. Зокрема, якщо треба влаштувати якийсь вечір для мистців з України. Першою спробою для неї був приїзд мисткині народних виробів та жіночого одягу Ані Тишкевич, якій вона допомогла у співпраці з паризьким Союзом Українок влаштувати показ моди у прицерковній залі церкви св. Володимира. Звідси цей показ суконь і жакетів, з застосуванням української вишивки, помандрував на французький терен, де мав чималий успіх.

Заохочена цим, Уляна вдалася до знайомих впливових французів, зокрема до мера містечка Жамбвіль, де вона проживає разом з чоловіком-французом, архітектором, напівукраїнізованим, та донечкою Олександрою, щоб йому розказати про свій плян. А плян цей — створення товариства допомоги дітям Чорнобиля шляхом спровадження мистецьких груп з

України, влаштування їм концертів, і за виручені гроші надавати допомогу Україні. Пропозиція Уляни сподобалася мерові Люсієнові Галяндренові і він не тільки очолив майбутнє товариство, але й притягнув барона Губера де Мусака, славного актора Лямберта Вільсона та інших видатних французів, і запропонував навіть назву для цього товариства — "Маруся".

І ось 27 травня ц. р. заходами товариства та під патронатом мера-сенатора 16-ої, так званої "аристократичної", ділянки Парижу і міністра П'єра-Христіяна Тетенжера, в актовій залі відбувся "День України" з цілоденною програмою. Пополудні — вистава і продаж народних виробів Ані Тишкевич та скульптур Володимира Одрехівського, а увечорі — концерт української музики.

Французька "буржуазна" публіка, що прибула масово, розкупила наші вишивки і глечики, а скульптури Одрехівського так сподобалися знавцям, що його запросили (не без "втручання" Уляни!) до май-

Юрій Кочубей і Уляна Чайківська.

Yurij Kochubej and Ulana Chajkivska.

бутньої виставки французьких скульпторів з двома творами — "Катерина" і "Лірник".

Завершив успіх Уляни вечірній концерт. Вона ж бо спровадила зі Львова, куди постійно їздить, трьох музикантів з народними інструментами: Тараса Барана, Маркіяна Гудзія і Сергія Кушнірука. Їх доповнили виступи місцевих співачок Одарки Мазурик, Уляни та її французької учениці Анес Зале. Спершу присутні українці побоювалися, щоб ці "народні музиканти" не знизили рівня програми, але побоювання виявилися зайвими. Усі три музиканти — майстри високої класи, справжні віртуози своїх інструментів, бо ж випускники консерваторії та ще й обдаровані талантами. Тож зразу перші точки цієї малої оркестри — примітивних сопілок, цимбал і скрипки, — спершу здивували, а далі так захопили публіку, яка не щадила їм схвальних оплесків. Та коли ще появилися три співачки, — усі вони, як і музиканти, в народних одягах, — що виконували сольо, дуети і терцети під акомпаньямент львівських віртуозів, то вигуків "браво" і "ще раз" — не бракувало.

У перерві, у розмовах з французами вони висловлювали нам свій подив щодо майстерности музик, які вміли видобути зі своїх примітивних інструментів такі несподівані ефекти. А були це наші скромні гуцульські коломийки, але відспівані співачками майстерно та відіграні шаленим темпом віртуозів: вони "закасували" всілякі "джази" і "роки", що вже давно проліся французам. Вони й ґратували нам за такий вдалий концерт.

На закінчення на сцені появився наш амбасадор д-р Юрій Кочубей, який з притаманним йому гумором пояснив назву "Маруся": "Адже ви читали у школі повість Марка Вовчка "Маруся" про українську дівчинку, яка виконала геройський вчинок. Тож побажаймо товариству "Маруся", щоб воно так само по-

геройськи помагало дітям Чорнобиля!" Ця коротка промова нашого високого стрункого амбасадора вельми причинилася до щедрости вдячної публіки...

Цей новий успіх Уляни заохотив її до дальшої дії, тим більше, що знайшлися кошти на спровадження частини оркестри з Львівської фільгармонії. Цим разом це була клясична оркестра, яка дала у Франції 5 концертів по різних французьких церквах — католицьких і лютеранських, а на кінець вони прибули до нашої, св. Володимира, де й ми могли натішитися цими скрипальями високої класи, яких було 12 осіб, в тому числі 3 жінки. У першій частині вони виконали твори Перґолее, Моцарта, Генделя й Вівальді з двома французькими ученицями Уляни — Анес Зале й Ан-Марі Лякруа, та баритоном Олександром Громишем зі Львова, що співали по-італійськи, з оркестрою.

В українській частині ми почули (теж у супроводі оркестри) "Аве Марія" Шуберта у виконанні Одарки Мазурик, "Мелодію" Скорика у виконанні оркестри й "Богородице Діво" Гнатишина у виконанні Уляни при акомпаньяменті басиста Юрія Ясенича.

Після виступу Тараса Барана, який виконав на бандурі та цимбалах декілька козацьких маршів і пісень на українські теми, наступила ключева точка концерту — Уляна й Олександр Громиш заспівали дуєтом відомий твір М. Лисенка "Коли розлучаються двоє". Її сильний сопрано при гарному тембрі баритона зазвучав так чудово, що присутні французи, які приймали оркестру у своїх хатах, зробили їм стоячу овацію. Оплески не вгавали й після тріо з оркестрою Уляни, Одарки й Анес у "Вечірніх сутніках", якими й закінчився концерт.

Нам залишилося тільки побажати Уляні дальших успіхів, бо ж вона зразу від'їхала до Львова, мабуть, на те, щоб знову привезти до Парижу нових українських світил...

ВІСТІ З ЦЕНТРАЛІ

Екзекутива Союзу Українок Америки висловлює щиру подяку Управі і членкам 99-го Відділу СУА у Вотервліті, Н.-Й., за щедрий дар в сумі 3,000 дол. на цілі СУА, в тому: 1,000 дол. — на 100-тисячний фонд ім. Олени Лотоцької; 1,000 дол. — на Фонд Репрезентації СУА і 1,000 дол. — на Запасний Фонд "Нашого Життя".

Вітаємо 49-ий Відділ Союзу Українок Америки у Баффало, Н.-Й., з шістдесятлітнім ювілеєм!

Бажаємо "Многих літ" та дальших творчих успіхів "The Ukrainian Weekly" з нагоди шістдесятліття!

На святкуванні 100-ліття щоденника "Свобода", яке відбулося в Головній Канцелярії Українського Народного Союзу 26 вересня ц. р., Союз Українок Америки репрезентували голова СУА Анна Кравчук, перша заступниця голови СУА Ольга Тритяк і головний редактор журналу "Наше Життя" Ірена Чабан.

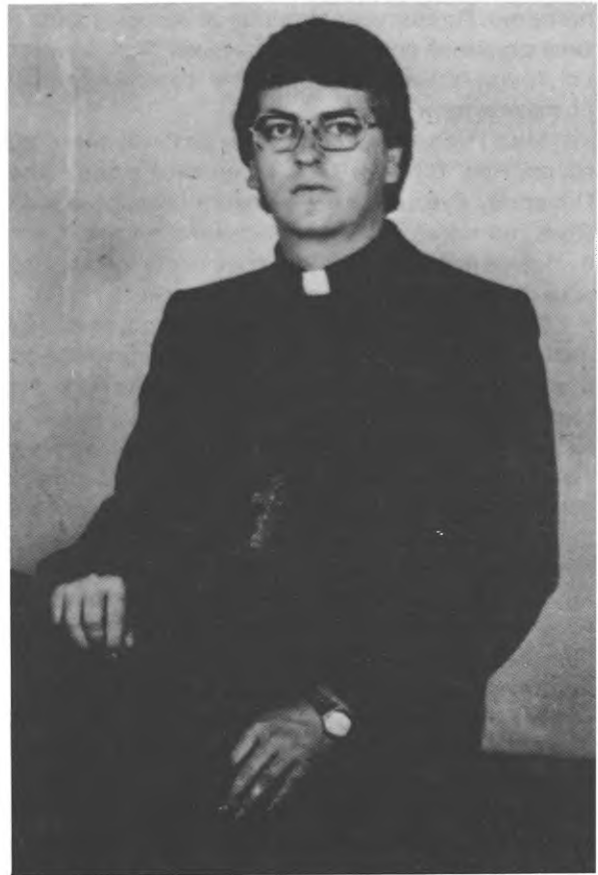

Святкування 100-ліття "Свободи". Зліва: Анна Кравчук, Уляна Дячук, Ольга Тритяк.
100 year anniversary of the Ukrainian daily "Svoboda". From left: Anna Krawczuk, Ulana Diachuk, Olha Trytyak.

Сердечно вітаємо отця Ієромонаха Єремію Ференса, колишнього стипендіята СУА, з нагоди його хіротонії в чин єпископа Української Автокефальної Православної Церкви, яка відбулася 19 вересня ц. р. в катедрі св. Димитрія в Куритибі, Бразилія. Спонсорами о. Єремії були Микола і Валентина Кравці (через 43-ій Відділ СУА), та Софія Мельник (через 121-ий Відділ СУА).

25 лютого ц. р. о. Єремія Ференс відвідав нашу редакцію.

"Мені дуже приємно бути гостем редакції журналу "Наше Життя" та ознайомитися з вашою працею, — сказав о. Є. Ференс. — При цій нагоді складаю щиру подяку прововоді та членству Союзу Українок Америки за допомогу українцям у Бразилії. Нехай Господь Бог благословить вас на многії і благії літа".

Fr. Jeremiah Ferenc

ВЕСНОЮ НА СЛОБОЖАНЩИНІ

У березні-квітні в Харкові відбувся міжнародний театральний фестиваль "Березіль-93". Майже одночасно у Києві проходив теж міжнародний і теж театральний фестиваль "Друге мистецьке Березілля". На обох фестивалях помітною подією стала вистава "Сліпий зір" мистецької групи "Яра" з Нью-Йорку про письменника-есперантиста Василя Єрошенка. Сподіваюсь, що читачеві буде цікаво довідатися про мої дещо суб'єктивні враження від участі у спільному американсько-українському проєкті. На щастя, ці враження ще свіжі, хоча мене часом і підбивало на мемуарні нотки.

Автор.

Харків зустрів нас мікроавтобусом і сонячною погодою. Літературна столиця 20-их років ледь помітила скромний приїзд нью-йоркської "Яри" та мистецької групи з Києва. Нарешті — готель. Ключі. Час розпаковувати валізи.

Ми з Русланом, асистентом режисера мистецької групи "Яра" Вірляни Ткач, опинилися в одній кімнаті. Попереду був ще тиждень репетицій та два аншлаги "Яри" на малій сцені Харківського театру. А позаду були вже перші дні знайомства, перші спроби зрозуміти одні одних, перші спільні репетиції.

Якщо дозволити собі деякий патос, то в Києві ми перейшли Рубікон — спробували працювати разом: мистецька група з Києва — двоє акторів (Оля Радчук і Микола Шкарабан), Руслан, я та театр з Нью-Йорку. Люди, виховані в таких різних суспільствах і культурах, представники майже всіх рас. Вірляні крім режисерського довелося виявити ще й неабиякий дипломатичний і, я б сказав, вчительський хист, щоб познайомити нас і надихнути на творчість.

Заля для репетицій на Ярославівім Валу в якусь мить перетворилася на Ключі цікавих зустрічей. Режисери, актори, студенти — від такої безлічі знайомств (а це була моя перша спроба працювати в театрі) іноді аж голова ішла обертом. Але, мабуть, найбільше враження на театральний світ Києва справила вечірня школа Вірляни. Після цілоденних репетицій, о 9-ій годині починали сходитися актори і студенти і... знову репетиції. Ми знайомилися з американським театром, можна сказати, впритул. Енергійний, життєрадісний, розкутий стиль роботи був ковтком свіжого повітря для наших, роздратованих кризою та інфляцією мистців. Та й, щиро кажучи, всі, зокрема і я, скучили за справжньою працею. Вміння Вірляни надхненно спалахувати, жартувати, її несподівана посмішка, акторський мотор "Яри" — каліфорнієць Ендрю Куто, зрештою, наше бажання зрозуміти одні одних — перетворювали цю вечірню

Перший день праці в Києві. Зліва: Вірляна Ткач, Аттіла Могильний, Руслан Леоненко, Ендрю Куто, Оля Радчук. The first day of work in Kyiv. From left: Virlyana Tkacz, Atyla Mohylnij, Ruslan Leonenko, Andrew Kuto, Olya Radczuk.

школу на святковій зустрічі. Втім, мабуть, не можна сказати, що ми були лише слухняні учні. Нас вчили і в нас вчилися. Вистава змінювалася на очах. Зрештою, це була спільна справа і кожен намагався принести щось своє. Потім — півдня екскурсії по Києву, залізнична станція, Руслан з квитками і... з гітарою і віршами ми подалися на Харків.

Пригадую наших харківських друзів — режисера Стародуба, поета Леоніда Тому, актора Степана Пасічника, Марійку Бурмаку та інших молодших і старших людей, з якими звела нас доля у столиці Слобожанщини. Кав'ярні, вечори, харківські дощі, вогні нічного міста з вікна готелю і заля Крушельницької в театрі ім. Шевченка, де відбувалися репетиції "Сліпого зору". Дженіфер з Каліфорнії, яка так уміла одним рухом перетворитися в Ічіко, велику любов Єрошенка (Ендрю Куто), що часом ми з Русланом навіть зверталися до неї "Ічіко". Кендес, якої всім не вистачало, коли вона захворіла на кілька днів. Пісні Миколи Шкарабана, лірична й пристрасна Оля Радчук, справжній внутрішній голос вистави. Кастаньєти японської танцівниці Шіґейко, Рішарда, Ін, Вінцент, Ненсі, Ванда, африканська поетеса з Нью-Йорку. Люди, з якими не хотілось розставатися, коли потім, після Харкова, на Бориспільському левищі ми тисли на прощання руки. Українці зі США

Юля і Джін, знавець пива і музики, і наш рятівник Руслан, котрий за один день здобув для нас гроші і театральними лабіринтами провів в артистичний буфет.

Пригадуючи "Яру", мимоволі хочеться жартувати. Молодий, як і сама американська нація, театр привіз у Харків посмішку, легкість і енергію, яких часом так не вистачає нашому мистецькому світові. Люди, котрі два вечори підряд приходили у переповнений театр на "Сліпий зір", мабуть, мали змогу відкрити для себе не лише двомовну (англо-українську) виставу, а й дещо несподіваний театр, в якому американська яскравість і життєрадісність поєдналися зі слов'янським символізмом та деякою нашою екзальтацією.

Не знаю, як би оцінила Вірляна свій режисерський досвід роботи з американсько-українською трупю, але для мене це було відкриттям. Так само, як і поезія Вірляни, котру вдалося почути лише раз, у поїзді Київ—Харків. Поезія, що відкриває для нас таку незвичну Америку і відкриває нашим словом і нашими очима.

Весною на Слобожанщині...

Коли вранці на початку квітня переїздили назад через Дніпро, хвилювалися — як зустріне Київ? Ми відчували себе тріумфаторами. Приголомшене політичною та економічною кризою місто ледве чи й помітило наш приїзд. Втім, ми й самі потребували часу й роздумів, щоб збагнути, що ж відбувалося з нами у Харкові?

Ледь торкнувшись виру кіївського життя, "Яра" вилетіла на Нью-Йорк. Тих, хто лишився в Києві, ще на місяць проковтнуло "Друге мистецьке Березилля". Театр шукав себе.

Сцена "Перший день Єрошенка в Японії" з вистави "Сліпий зір". Зліва: Ендрю Кутто, Шігеїко.
A scene from "Blind Sight" — when Yeroshenko first arrives in Japan. From left: Andrew Kuto, Shigeiko.

З ЯПОНСЬКОЇ ПОЕЗІЇ

КНЯЖНА ГОРІКАВА (XII ст.)

Ти завжди будеш любити мене?
Хочу прочитати в твоєму серці.
Цього ранку мої думки
Безладно переплутались,
Наче моє чорне волосся.

ЙОСАНО АКІКО (1878-1942)

Чорне волосся...
Переплуталось чорне волосся,
Моє чорне волосся пасмами
Заплутало плутану пам'ять
Довгої ночі кохання.

Переклав Аттила Могильний.

Фотографії Атоку Уена.
Photographs by Atoku Veno.

Сцена "Чорне волосся" з вистави "Сліпий зір". Зліва: Оля Радчук, Рішарда Ейбрамс, Дженіфер Като, Кендіс Діян Леверет, (стоїть) Шігеїко.
A scene from "Blind Sight", entitled "Black Hair". From left: Olya Radchuk, Richarda Abrams, Jennifer Kato, Candice Dion Leverette, and standing, Shigeiko.

OUR LIFE

Monthly, published by Ukrainian National Women's League of America

VOL. L

NOVEMBER 1993

Editor: Halyna N. Kuzyszyn

IN BRIEF:

(A summary of articles featured in the Ukrainian section).

Professor Laryssa Onyshkevych contributes an article entitled "Modern Difficulties with Ukrainian Literature," (in Ukraine and in the diaspora). The subject of culture is analyzed within four categories:

- (a) creation and culture — from universities and schools, professional and youth organizations;
- (b) passing along culture through communication channels such as books, periodicals, radio, TV;
- (c) the preserving of culture — via museums, libraries, churches;
- (d) strengthening the development of culture — through support, exchange of ideas.

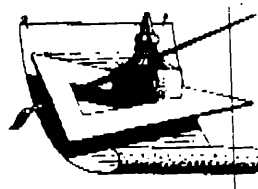
An article on Ivan Honchar, Ukrainian folk art historian, will appear in the December English section.

Stefania Petrovska writes a memoir about Olha Duchaminska (1883-1988) — a survivor of Siberian prison camps and a writer. Her imprisonment was a set up, and because of it she suffered mental scars. She loved peace and serenity, and finally received it upon her release in 1958. She became very active in the cultural life of Ukraine, and in many cities and towns she often gave literary readings. Even writing did not allow her a true escape from problems, since family crises affected her health. Olha Duchaminska was truly a kind-hearted and talented woman, who endured a great many hardships throughout her life.

A profile on Ulana Chajkivska, a Ukrainian soprano residing in France, and an organizer of the "Marusia" Chernobyl aid group, introduces you to her life and how she organizes concerts and events for musicians and artists from Ukraine.

In the article entitled "In Slobozhanschyna during springtime," author Atila Mohylnyj reminisces about his time with the New York Yara Arts Group, performing "Blind Sight" in Ukraine. The play, directed by Virlana Tkacz, was a great phenomenon for audiences in Ukraine, in that it told the story of Vasyl Yeroshenko — a blind Ukrainian poet (1890-1952) who traveled to Tokyo in 1914. He wrote in Japanese and became quite an eminent author there.

Mohylnyj also describes the relationship between Yara and the actors from Ukraine, with whom they collaborated on "Blind Sight".

NEWS FROM THE UNWLA INC. SCHOLARSHIP/STUDENT SPONSORSHIP PROGRAM

Congratulations to our former scholarship recipient Rev. Pe. Jeremias Ferens on his elevation to Bishop of the Ukrainian Autocephalous Orthodox Church on September 19, 1993 in Curitiba, Brazil. Bishop Ferens was ordained in 1989 by the late Metropolitan Mstyslav I. He was sponsored by Mr. & Mrs. Mykola & Valentyna Krawec (Br. 43) and Ms. Sonia Mielnik (Br. 121) and was a UNWLA scholarship recipient since 1981.

Mario Kekis received his Law Degree on August 7, 1993. He was our scholarship recipient since 1979. Mario's most recent sponsors were Volodymyr & Ulana Diachuk (NJ) and the Ukrainian National Home, (CT) (Br. 108). In his letter to UNWLA he writes "Thank you for helping me to achieve my goal. Because of your generosity, I was able to complete my studies. May God bless my sponsors and all the members of your organization."

Continued on pg. 18

**IRYNA KUROWYCKA
FIRST UKRAINIAN WOMAN ELECTED PRESIDENT OF THE
NATIONAL COUNCIL OF WOMEN OF THE UNITED STATES
IN 105 YEARS**

Albough's Grand Opera House in Washington, D.C., was the birth place of both the National and International Council of Women on March 31, 1888. Frances E. Willard of the National Women's Christian Temperance Union became the first president of the National Council of Women (NCW/US), with Susan B. Anthony as vice-president and May Wright Sewall as corresponding secretary.

The NCW/US, a coalition of independent member organizations as well as individual members, is one of the oldest non-sectarian women's voluntary organizations in America. Constituents throughout the United States number some eighteen million men and women.

Since 1952 the Ukrainian National Women's League of America (UNWLA) has been the only Ukrainian women's organization that is a member of NCW/US. Every president of its member organizations has been on the board of Directors of NCW/US. In 1982 Iwanna Rozankowska, president of UNWLA, was elected to the Executive Committee. The following members also served as officers of NCW/US: Camille H. Smorodska, secretary, Marta Chomiak Bohachevska, vice president and Maria Tomorrow, presently serving as treasurer.

Mrs. Iryna Kurowycka became a member of NCW/US in 1983, representing UNWLA at its Board of Directors meetings. The following year she was invited by Betti Hellinger Salzman, Chairwoman of the International Hospitality Committee and President Laureate of NCW/US, to become a member of the International Hospitality Committee. Since then she served on the Executive Committee and became involved with specific projects, including chairing the 1990 Women of Conscience Program and the Logo and Jingle contest. She also served as first vice-president during the presidency of Alicia Paolozzi. In 1986 Mrs. Kurowycka attended the 24th Plenary Conference in London, England and was present at the Centennial Celebration of the International Council of Women and National Council of Women of the United States in Washington, D.C. in 1988.

She joined UNWLA at the age of 24 and has served in many different capacities on both local and national levels for many years. Presently, Mrs. Kurowycka is the vice president in charge of public relations. She has attended several of the General Federation of Women's Clubs Conventions representing UNWLA and reporting on their behalf. She was a member of their Public Rela-

Mrs. Kurowycka with television anchor Bill Beutel, at a reception honoring the first anniversary of Ukrainian independence.

tions Committee with World Federation of Ukrainian Women's Organization and is an alternate NGO/UN representative of the World Movement of Mothers since 1985. She is a member of the NGO Committee on the Family and was instrumental in presenting a program on the "Family in Eastern Europe" which she moderated. In 1993 she was chairwoman of the Nominating Committee for the NGO Committee on the Family and member of the NGO Committee on UNICEF and NGO/UN Committee on States or Women.

Throughout her youth and until today, she is very active in Plast, Ukrainian Youth Organization, where she served in many different capacities on local and national levels. Currently, she is serving as the organization's first vice president. Professionally, Mrs. Kurowycka is a freelance designer.

OKSANA JAREMA

SCHOLARSHIP. contd. from pg. 16.

Luis Polomenei completed his Ukrainian Catholic theological studies in 1992. Father Polomenei was ordained on January 3, 1993. We congratulate his longtime sponsors, Dr. Jaroslaw & Mrs. Iwanna Klym, whose scholarship recipient he was since 1979. At present, he is the assistant director in the Diocesan Ukrainian Catholic Seminary in Curitiba, Brazil. Our very best wishes and God's blessing to Father Polomenei.

For information on how you can sponsor a needy Ukrainian pupil or student in Europe or South America, please call (908) 888-0494 or write to:

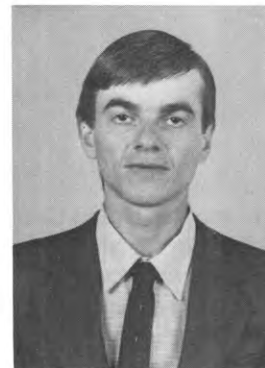
UNWLA Inc Scholarship/Student Sponsorship Program
P. O. Box 172
Holmdel, New Jersey 07733

Luba Bilowchtchuk
UNWLA Scholarship Program Chair

A before and after shot of UNWLA scholarship recipient Luiz Pedro Polomenei.

*Mario Kekish,
a UNWLA scholarship
fund recipient.*

PRESS RELEASE BY MINISTRY OF HEALTH OF UKRAINE

ASSESSMENT OF MEDICAL CONSEQUENCES OF THE CHORNOBYL CATASTROPHE (7 years after the Chernobyl accident)

The biggest radio-ecological catastrophe of modern time — the accident at the Chornobyl Nuclear Power Plant — has led to radioactive contamination of vast territories in Ukraine and serious medical consequences.

The scope of this catastrophe considerably exceeds the initial prognoses and assessments. In addition to land territories, water reservoirs of the Dnieper river basin are contaminated. Along the western plume of radioactive releases, the population is continually exposed to highest doses on account of internal irradiation.

Recognition of the Chornobyl accident as a national catastrophe has been reflected in Ukraine's law "On status and social protection of citizens suffering as a result of the Chornobyl catastrophe."

As a result of this law, with the purpose of enforcing the State Sanitarian Inspection in the field of radiation hygiene, 97 radiological subdivisions of sanitarian and epidemiological service have been organized, in addition to 27 existing ones. Today, all 124 radiological departments of sanitarian and epidemiological stations (SES) are fully equipped with staff and modern, highly sensitive equipment for radiation control. They are capable of conducting arbitrary complex dosimetric,

radiometric, spectrometric investigations of samples from environmental objects and foodstuffs. Dosimetric points are functioning at 581 rayon SES "clean" areas.

Within the framework of radiation control, 9000 samples of drinking water from different water sources were tested, 162,000 samples of raw food material and foodstuffs were investigated. On the basis of the results of investigation of 60,000 milk samples and 80,000 samples of local potato production, a collection of documents of dosimetric passportization has been prepared. It includes data on the problem of radiation and calculated annual doses (both internal and external irradiation) of the population in about 6,000 towns and villages of Ukraine (1993). Among those suffering and requiring priority medical measures, four categories of citizens can be distinguished:

Category I: 190 persons having suffered from acute radiation syndrome, and 15,000 persons having lost working capability as a result of diseases connected with the Chornobyl Catastrophe. This group could be extended since an additional 35,000 adults and about 1,500 children had been diagnosed (as of March 1, 1993) with causal connection of diseases as a result of

One of the many leukemia victims due to Chernobyl radiation fallout.

the Chernobyl disaster.

Category II: requires special medical care. These are persons who have taken immediate part in elimination of the accident consequences; more than 2,000 persons with irradiation doses 25 mSv, 130,000 evacuees and relocated people.

Category III: children with thyroid gland irradiated. Results of thyrodosimetric passportization in the Chernihiv oblast testify that up to 1.5 million children from Chernihiv, Zhitomir, Rivno oblast and the city of Kyiv can be included in this group.

Category IV: inhabitants of territories in the zone of enhanced radiological control. According to changes incorporated into the Law on Status of Victims (July 1, 1992), the main criteria for inclusion into this category is an irradiation dose of 5 mSv (50 rem) established on results of dosimetric passportization.

One of the major goals of the Ukrainian Health Ministry in the context of the Chernobyl problem is the establishment of the State National Registry of Victims as a single system of registration, reconstruction of dose loading and medical and sanitarian support for victims. The concept and statute of the Registry have been developed. The Registry will have a three-element system on the rayon, oblast and national level. Each of the subsystems will be connected with the highest level of electronic mail.

Today the Ukrainian Registry of Victims includes

Girl smiles and clutches to doll at a children's facility in a Lviv hospital.

data on 374,607 persons. Military Medical Registry includes 36,000 persons.

The data bank of the Registry encompasses 100,000 results of direct measurements of thyroid irradiation doses in 1986, 40,000 reconstructed irradiation doses, about 200,000 results of measurement of incorporated radio cesium, 150,000 results of radioimmune investigations, and up to 1 million of hematological investigations. According to the Law on Status of Victims, measures are being undertaken to enter data about all the victims into the Registry. Number of victims to date is 3 million (without the city of Kyiv). Measures are also being taken for all these people to have medical examinations.

Dynamics of health status of the victims, taking into account 7 years of observations, are characterized by negative tendencies. In 1987-1988 47 percent of adults and 53 percent of children were found to be healthy. At present these figures have worsened: 28-32 percent of adults and 27-31 percent of children are considered to be healthy.

In dispensary registration there are 2,600,000 persons, including 570,000 children, living in Kyiv, Zhitomir, Rivno, Chernihiv, and Volyn oblast. 5,721 children live in zones of compulsory relocation. In 1993 in Poleskoye and Narodichi rayons, 558 neonates have been registered which can be included into a group irradiated in the uterus.

During 1992 about 1 million persons were registered living on territories of enhanced radio-ecological contamination. Among liquidators, 28.6 percent were considered to be healthy (33.8% in 1991), among evacuees —27.5% (28.7% in 1991).

Young boy plagued with leukemia at a children's facility in a Kiev hospital.

Photos taken by Mrs. Lidia Czernyk, while on a visit to Ukraine in 1990.

In the morbidity structure of these contingencies, the first to rank is the respiratory organs pathology, then diseases of cardiovascular and anemia, chronic tonsillitis, and congenital anomaly of the cardiovascular system.

Adaptation potential of a child's organism is decreasing. Chornobyl syndrome of a frequently ill child is being formed.

Of particular importance within the circle of pathological diseases of the thyroid is their ratio increase among children. Before 1986 4-5 cases of thyroid cancer were registered annually in Ukraine, but in 1990 it increased to 21 and in 1991 to 25. In 1992 clinics of the Ukrainian Research Institute for Endocrinology and Metabolism registered 33 children who were operated because of thyroid cancer.

It is assumed that in the future there will be a peak of psyche oncopathy. Appearance of additional cases of hypothyrosis and auto immune thyroiditis is expected. It is not by chance that section "Thyroid" is recognized as one of the most important topics in the International Medical Chornobyl Program.

A considerable network of medical establishments for treatment of victims has been organized. 10 dispensaries of population radiation protection, clinics of the Ukrainian Research center for Radiation Medicine, and a number of specialized departments and hospitals are functioning. Scientific support of diagnostics, prophylaxis and treatment is conducted by 24 research institutions.

UKRAINIAN STUDIES IN THE INTERNATIONAL ARENA

The new context created by the independence of Ukraine offers unlimited possibilities to maximize potentials. A review and redefinition of the conceptual direction of Ukrainian Studies at all levels both in and outside Ukraine are a matter of urgency.

Needless to say, it is undisputable that the development of Ukrainian studies outside Ukraine in this century played a very crucial role in maintaining the flame of the Ukrainian identity and culture — a kind of perpetual *ievshan zillia*. Equally, the fact that Ukrainian Studies have been created and developed under adverse financial and contextual conditions is praiseworthy.

In Ukraine the manipulation of Ukrainian Studies by the ruling power has had dire consequences and has created various intricate problems, the solution of which should now be sought in earnest. Furthermore, Ukrainian studies are virtually nonexistent in the republics of the former Soviet Union. Indeed, this is a paradox in the so-called egalitarian system: Russian Studies have been fully developed throughout the FSU to the detriment of the other republic's studies.

Firstly, there is an urge to redefine Ukrainian Studies and, in my view, this needs to be accompanied by a reassessment of what one regards as Ukrainian Studies in the context of the end of the 20th century. What is noteworthy in the development of studies of specific countries or regions, at both the leading universities and research institutes around the world, is the fact that it is no longer only the traditional humanities which constitute such studies. As a matter of fact, areas which bear relation to economy, international affairs, strategic planning, environment and the use of natural resources, and social policy seem to be regarded as essential as the cultural, historical and the necessary linguistic background. Anyone who is involved in either the establishment or development of Ukrainian Studies must have perceived this need for change and expansion in an increasingly more complex and competitive world. I am referring here not only to short and medium term educational planning but especially to long term — considering the advances that human knowledge will have made in the next century.

Hence a modernization of the way by which Ukrainian Studies are conceptualized and defined is *sine qua non* ubiquitously. However, I should like to suggest that it is even more crucial in Ukraine. In addition to that, the prospect of modernizing and developing Ukrainian Stu-

dies entails a huge cooperative effort. Indeed every opportunity should be used to create and include Ukrainian Studies elements wherever possible in the mainstream educational and research programs of universities and other academic and research institutions. I judge this period as one of the most promising periods to initiate a process of making Ukrainian Studies a necessarily fundamental component of educational programs and projects. Furthermore, it is a crucial moment which has to be exploited. This opportunity should not be lost or wasted.

Nonetheless, before undertaking a modernization program, a series of factors have to be examined and assessed. One essential factor is the evaluation of the various historical and socio-cultural contexts and situations in which Ukrainian Studies have been developed. The policies will certainly vary according to where Ukrainian Studies can be created or established or where they can be expanded or improved. Which also means that distinct approaches will certainly be necessary in each country or even in each region. I illustrate this point with two areas of which I have considerable experience.

In the case of Brazil, historically the constitution of the Federal University of Parana stated that the university would have the role of studying the languages of the south of the country. This represented a real possibility for exploiting the existing structures and system to develop Ukrainian Studies and this was done from late 1984. The policy that Ukrainian Studies should be accessible to any member of the university community or the members of the community at large, entailed that the funding of these studies should come largely from the country's budget for education. A support from other sources was regarded as desirable but not essential. The justification was the obvious one — that those areas that represent national interest should be supported by the national budget. The wealthier Brazilian Ukrainians or Brazilians of Ukrainian origin had not organized any foundation to support University courses and research by that date and, anyway, state tertiary, and higher education has been free in Brazil.

Another very relevant factor in Brazil was the fact that Russian or Soviet Studies were scarce in Brazil because of the 1964 Revolution. The government (dictatorship) which followed it forbade communist ideas or activities, hence the slow development of Soviet Studies. The few places which developed Soviet studies later (basically Sao Paulo and Rio de Janeiro) focused essentially upon Soviet Russian studies and Slavic Studies formally did not exist. This facilitated the task of creating Ukrainian Studies significantly. The Federal University of Parana has the most adequate structure for full-fledged development of Ukrainian Studies. (Other universities also have an interest in this area). At the University of Brasilia there is a course in comparative Slavic literature with a Ukrainian element. Other Uni-

versities have shown interest in pursuing some form of Ukrainian Studies.

The second area I want to use as an illustration is very different. In Britain, traditionally, Russian studies of the pre-Soviet era have evolved into Soviet Studies during the Soviet period. It seems to be fair to say that the process has reverted now — most of the Soviet specialists became Russian specialists and there is a lack of specialists in the other Republics of the FSU. Britain, which has been one of the main leading intellectual countries of Europe, has still far too little to offer for those who are interested in Ukrainian Studies. Not unduly, those who advocate and promote the new nation-states now fear a Russian monopolization of teaching and research at every level. The same could be said of the other countries of Western Europe.

Ideally, Europe should be one of the major target areas for the development of Ukrainian Studies simply because Ukraine is in Europe. Especially in relation to the new Europe (any shape that the EEC will eventually have) — to which Ukraine has already applied for associate membership. There is an urgent need of knowledge about Ukraine which should be universally true.

The part of North America, which traditionally developed Ukrainian Studies most, probably has a very essential role now. Firstly, in assisting local universities and research institutes to develop their own Ukrainian Studies departments or sections. Secondly, in assisting and cooperating with other regions to develop Ukrainian Studies. The latter also entails identifying and co-opting experts from the target areas who are either working on individual basis or those who may influence policies at their local institutions.

A very important area which has been overlooked so far is the Near and the Far East. It seems to me that there are sufficient socio-political, economic and cultural justifications for the establishment of Ukrainian Studies in those parts of the world.

And, last but not least, there is a principle factor. An awareness campaign should be undertaken to persuade the policy makers of each country that it is the role of the local or central government to invest in Ukrainian Studies given the status of Ukraine in the new European and world context. In other words, countries cannot expect some diaspora to finance Ukrainian Studies everywhere. Indeed, this should be one of the major priorities for the government of Ukraine, through its Ministry of Foreign Affairs to assist in the establishment and development of Ukrainian Studies. It is pointless to complain that the world knows very little about one's country if the country is not prepared to invest time and effort in making such a knowledge possible.

As a matter of fact, a desirable scenario, ideally, is that each country with which Ukraine has established or intends to establish relations should have full-fledged Ukrainian Studies at one main University and a leading

research institute of that country as a basic minimum. This is essential as it will foster the strengthening of Ukrainian relations, of the Ukrainian standing and image. Furthermore, each of these areas should develop Ukrainian language *cum* some other discipline — a remedial measure, as Ukrainian has to be re-instated as the national language even in Ukraine, after so many centuries of language planning and 'bilingualism'. 'Bilingualism' in the case of Ukraine, as in all other republics of the FSU, was the language planning policy of adopting Russian as a lingua franca, and displacing and eventually substituting the national languages by Russian. Despite the vehement warning of T. Shevchenko, O. Potebnia and others in the last century, we saw Ukrainian limited to a few narrow areas of activity and a gradual loss of the prestige of the Ukrainian language in Ukraine.

As a matter of fact, the state and status of Ukrainian Studies in Ukraine is very crucial. There has been a dramatic increase of what I have systematically described as ethnographic studies or ethnographic material. One example of this is a funny subject with a funny name (*narodoznavstvo*) created to replace the former politics lessons. Yet one should never forget that ethnographic material is not national material in a nation-state. Many people have researched much of the Ukrainian intellectual history, but unfortunately, much of this has not become part of the knowledge of the national past and culture. The systematic ideological cleansing of texts by censors has also generated a vast 'unofficial' history which has to be unveiled yet and made available to the public at large before it becomes part of the national consciousness.

This transition period is one which offers limitless opportunities for Ukraine to become a leading nation of the FSU, using the well-educated population on a large area in Europe and with a very old tradition. However, it is equally riddled by the challenges of many dangers of complacency and inability or lack of self-critical evaluation.

Priorities in Ukrainian Studies should be detailed and policies drafted in a commensurate manner to the needs of both the present and future. Funding for the implementation and development of Ukrainian Studies must be secured at every institution and for every individual who decides to pursue them. A metaphor from economy: in a market economy, the enterprise of Ukrainian Studies should create products which should bring capital gains. However, the guarantee of a marketable product is its quality. In an increasingly more sophisticated and competitive market, any successful enterprise ensures the maintenance of the highest possible international standards of its products in order to survive.

In the world of education and culture almost universally there has been a marked loss of good old traditional values and attitudes towards responsibility and accountability. Those who have advocated high culture,

high education have often been scorned and ridiculed. The truth is that high culture and education require much more effort, dedication and time. When quality is resisted, when the scrutiny of academic and research work performance becomes a form of punishment, when the pursuit of the highest possible parameters loses its significance, mediocrity sets in and ghettos are generated. Indeed, such ghettos perpetuate various forms of censorship of knowledge, of creativity and initiative.

Furthermore, last but not least, a less palpable but a fundamental element has to be considered in the redefinition of Ukrainian studies universally — the ethical component. The ethics of healthy academic and research practice should be pursued. Issues such as pseudo-academic activity, distortion of original texts or data to serve some specific end, unacknowledged use of ideas, hindrance and censorship of knowledge are some of the topics related to the ethics.

The ideal that human knowledge is only advanced by a regular scrutiny and confrontation of knowledge should remain. We can be better people if we know ourselves and aspire for constant self-development and self-improvement — inspired perhaps by principles such as those one finds in Skovoroda's aphorisms.

To conclude, I should like to reiterate what I have said — firstly that Ukrainian Studies have to remain as the main priority of educational and cultural policy makers, secondly that a redefinition of what Ukrainian Studies should encompass is essential for the modernization of Ukrainian Studies. Thirdly, that many more resources (human and material) have to be allocated to ensure the development of Ukrainian Studies internationally, and last but not least that Ukrainian Studies should be developed within the framework of parameters of highest international quality with the necessary underlying ethical principles.

Nadia Kerecuk
31 May, 1993

* If you would like to suggest a story idea for the English section of this magazine, or have a written story to submit, please call or send your manuscript to:

Halyna Kuzyszyn
c/o Our Life
108 2nd Avenue
New York, N.Y. 10003

Phone: (212) 674-5508
Fax: (212) 254-2672

CARROT CAKE

Ingredients

1/4 cups walnuts
2 cups all-purpose flour
1 tablespoon ground cinnamon
2 teaspoons baking powder
1 teaspoon baking soda
1 teaspoon salt
1 1/4 cups granulated sugar
1/2 cup vegetable oil
2 large eggs plus whites from three eggs
2 teaspoons vanilla extract
5 medium-size raw carrots, shredded fine (3 cups)
2 cans (8 ounces each) crushed pineapple packed in juice, well drained

Frosting

1 tub (8 ounces) fat-free cream-cheese product
2 envelopes (1.3 ounces each) whipped topping mix (in dry form)
1 teaspoon vanilla extract

Heat your oven to 350 degrees. Spray a 13x9 inch baking pan with cooking spray. Spread nuts in a baking pan. Bake 10 minutes, stirring once, until toasted. Cool, then chop fine. Meanwhile mix flour, cinnamon, baking powder, baking soda and salt. Whisk sugar, oil, eggs, egg whites and vanilla in a large bowl until blended. Stir in flour mixture, then carrots and pineapple. Pour into the prepared baking pan. Bake 30 to 35 minutes until a pick inserted near center comes out clean and cake begins to pull away from sides of pan. Cool completely on pan on a wire rack. Frosting: Beat cream cheese product, topping mix and vanilla with an electric mixture until no longer grainy. Spread on top of cooled cake. Sprinkle with toasted nuts. Makes 16 servings.

EASY FRUIT PINWHEELS

Makes about 24

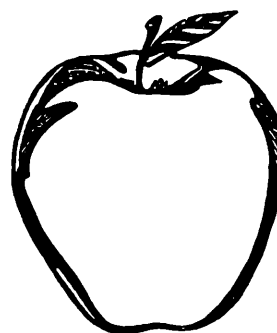
1 frozen puff pastry sheet, thawed (half of 17 1/4 oz. pkg.)

1/2 cup sugar (about)

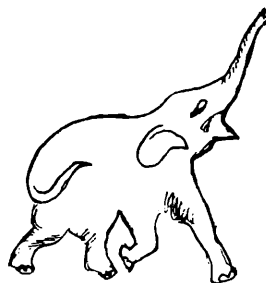
1/2 cup (about) jam or preserves (apricot or berry)

Preheat oven to 400F. Roll out pastry sheet on work surface to remove creases. Brush pastry with water. Starting at 1 edge, roll up pastry tightly jelly roll style. Cut pastry into generous 1/4 inch thick rounds. Place sugar on plate and press 1 round into sugar. Set round on baking sheet, sugar side up, tucking end under. Repeat with remaining pastry rounds. Press center of each round with finger to form shallow hollow. Spoon 1 teaspoon jam into each hollow. Sprinkle pastries with additional sugar.

Bake pastries until golden brown about 20 minutes. Cool on racks. (Can be prepared 6 hours ahead)

ELEPHANT STEW LA JEST

200 lb. sliced onions
50 lb. butter
1000 lb. elephant stew meat
500 lb. potatoes, diced
250 lb. carrots
1000 gal. water
50 qt. Worcestershire sauce
5000 bouillon cubes (beef)
1 celery stick
4 tbsp. curry powder
1 gal. meat tenderizer
2 rabbits (optional)

In sufficiently large cauldron, saute onions in butter until golden. Add remaining ingredients (except rabbits) and bring to a boil, stirring occasionally. Reduce heat and simmer for 1 week. Salt and pepper to taste. Add rabbits to extend the stew, if desired. Serve with very, very long grained wild rice. Serves 5,000.

Ingredients may be decreased proportionately for fewer servings, except for the rabbits!

Rymydolow Naisak

Вже ввійшло у звичай подавати в листопадovому числі "Нашого Життя" приписи на страви, пов'язані з Днем Подяки.

ПІКАНТНА САЛАТКА З МОРКВИ

- 2 1/2 горнятка тертої моркви
- 2 великі яблука втерти на тертці
- 1/2 горнятка кислої сметани
- 2-3 ложки хрону
- 2 ложки січеної свіжої петрушки
- 1 ложка цитринового соку
- 1 ложка цукру

Всі складники добре вимішати і подавати як приставку.

ЖУРАВЛИНА З ХРОНОМ

- 12 унцій журавлини (cranberry)
- 2 достиглі грушки
- 1/2 горнятка + 2 ложки брунатного цукру
- 4 ложки хрону

Журавлини змолоти на м'ясорубці або в Ф. Р. Грушки нарізати на малі кубики. Додати цукор і хрін. Добре вимішати.

КАРТОПЛЯНЕ ПЮРЕ З МОРКВОЮ

- 8 середніх картопель
- 2 ложки масла або марґарини
- 1/3 горнятка молока
- 2 жовтки
- 1 10-унцова коробка мороженої маленької моркви (baby carrots)
- 1/3 горнятка брунатного цукру
- 1 ложка масла

Зварити і розім'яти картоплю. Додати масло і молоко. До трохи простиглої картоплі додати жовтки і добре змішати. Накласти на боки вогнетривалого посуду, залишаючи середину вільною. Пекти 20 хвилин в печі при температурі 400°, щоби зарум'янилося. Середину виповнити морквою.

Зварити моркву і полити сиропом. Можна посипати зарум'яненим мигдалем.

ЗАПІКАНІ БРОКОЛІ ЗІ ШВАЙЦАРСЬКИМ СИРОМ

- 1 фунт броколі, розділені на малі китички
- 3 ложки масла або марґарини
- 2 ложки борошна (муки)
- 3 ложки січеної цибулі
- 1 1/4 горнятка молока
- 2 горнятка тертого швайцарського сиру
- 2 яйця, вбиті

Натовстити вогнетривалий посуд (9x9). До кип'ячої води вкласти броколі і варити 7-8 хвилин. Відлити воду. В пательні (сковороді) стопити масло, додати борошно і зробити засмажку. Додати цибулю і, мішаючи, варити 1 хвилину. Поволі вливати молоко і варити, мішаючи, поки не загусне. Зняти з вогню і додати сир, мішати, щоби стопився. На кінець влити жовтки і швидко мішати. До приготованого посуду накласти броколі і полити сирною мішаниною. Пекти 30 хвилин при температурі 325°.

ГАРБУЗОВИЙ КОРЖ

Тісто на один корж діаметром 10 інчів.

- 1 1/3 горнятка борошна (муки)
- 1/2 горнятка "Кріско" або 1/4 горнятка + 3 ложки смальцю (lard)
- 3-4 ложки дуже холодної води
- Начинка: 1 1/3 горнятка гарбуза (пюре зі свіжого або з баньки)
- 3/4 горнятка цукру
- 1/4 ложечки імбиру (ginger)
- 3/4 ложечки цинamonу
- 1 1/2 ложки борошна
- 1 горнятко випарованого молока (evaporated milk)
- 2 яйця легко розколючені
- 2 ложки води
- 1/2 ложечки ванільового екстракту

Змішати гарбуз, цукор, спеції і борошно. Додати яйця, знову змішати і на кінець — молоко, воду і ванілію. Влити до вилуженої тістом форми на т. зв. пай. Пекти 15 хвилин при температурі 425°, тоді знизити температуру до 350° і пекти ще 35 хвилин.

КОРЖ ЗІ СВІЖИХ ЖУРАВЛИН І ЯБЛУК

Тісто: подвійна порція як на гарбузовий корж, поділена на 2 частини

Начинка:

- 2 горнятка цукру
- 2 горнятка свіжих журавлин (cranberry)
- 3 горнятка тонко нарізаних яблук
- 1/3 горнятка борошна (муки)
- 2 ложки масла або марґарини

Нагріти піч до 425°. Змішати цукор з борошном. До вистеленої тістом форми на "пай" накладати навперемінку верствами: яблука, журавлини і посипати цукром, починаючи і кінчаючи яблуками. Зверху накласти пластинками масло. Накрити другою частиною тіста, в якому надтяти отвори (можна зробити взір). Щільно затиснути береги. Накрити береги вузькою стрічкою алюмінійового паперу, щоби не пригоріли. Пекти 40 — 50 хвилин, в останні 15 хвилин зняти алюмінійову стрічку.

ХРОНІКА ОКРУГ

ОКРУГА НЬЮ-ЙОРК ХРОНІКА ЗА 1992 РІК

ОКРУГА МАЄ 15 ВІДДІЛІВ З 558 ЧЛЕНКАМИ.

Відділ	Місцевість	Голова
1-ий	Нью-Йорк	Лідія Магун
21-ий	Бруклін	Емілія Ройовська
30-ий	Йонкерс	Надя Цвях
35-ий	Озон Парк	Люба Павлик
62-ий	Глен Спей	Ірена Кіндрачук
64-ий	Нью-Йорк	Ніна Самокіш
71-ий	Джерзі Ситі	Анастасія Сибі
72-ий	Нью-Йорк	Ольга Літепло
82-ий	Нью-Йорк	Ольга Гірна
83-ий	Нью-Йорк	Ірина Мокривська
89-ий	Кергонксон	Стефанія Барановська
95-ий	Кергонксон	Маріянна Заяць
103-ий	Гемстед	Зеновія Зарицька
113-ий	Нью-Йорк	Христина Шох
119-ий	Йонкерс	Ірена Моцюк

Голова Округної Управи — Надя Савчук.

ПРАЦЯ ПО ВІДДІЛАХ

1-ИЙ ВІДДІЛ має 84 членки. Відбув 8 ширших сходин і 4 засідання.

Організаційна референтка приєднала одну членку. Вела картотеку членства і висилала картки з побажаннями з різних нагод.

Культурно-освітня референтка. Влаштовано традиційну просфору з програмою бандуристів школи ім. св. Юра і виступом внучок союзянок. Доповіді: у березні — "Берегиня" (І. Мачай), у квітні — "Полонянка рудого лісу" (Л. Магун), у травні — "Свято матері" з програмою, "Поклін матері" (І. Мачай), "Мамина рука" (М. Качунь), у вересні — "Поважаційні вражіння" (Л. Магун), у жовтні — "Олена Теліга" (І. Іванчинин, членка 82-го Відділу).

Виховна й імпрезова референтка допомагали у влаштуванні імпрез.

Мистецько-музейна референтка збирає членські вкладки і організує членок ча чергування в Українському Музеї. 2/3 членок Відділу є членами УМ. Подаровано 85 дрібних мистецьких речей до крамнички Музею. Відділ є членом і фундатором УМ і вплатив досі 6,000 дол.

Суспільна опіка. Відвідування хворих і немічних членок. На суспільну опіку видано 3,944 дол. У цю суму входять: 9 пакунків, висланих в Україну, Медичний Фонд і Фонд Допомоги Дітям і Молоді — Жертвам Чорнобиля, дар на шкільні підручники і виставку дитячої літератури в Україні, допомога Україні і Югославії, сиротинець і СУ в Тернополі, Сестри Студитки у Львові, бабуся в Європі, Пласт, перебуваючі в Бразилії і Аргентині. 4 пакунки в Україну оплатили самі членки. За придбання фондів на покриття видатків Відділу дбає референтка базару, влаштовуючи базар і льотерію під час фестивалю.

Відділ має одного стипендиста з України, за якого платить 300.00 дол. річно. Чотири родини у Відділі спонсорують стипендиста.

Пресова референтка вислала допис до "Свободи" про 70-ліття 1-го Відділу і до журналу "Наше Життя" — про загальні збори Відділу, виготовила хроніку за 1991 рік. Відділ має 100% передплату "Нашого Життя", 17 примірників журналу вислано в Україну.

Господарська референтка. Членки приготували просфору, полуденок на засідання Головної Управи СУА, гостили членок кавою і солодким після ширших сходин, допомагали під час фестивалю.

Референтка зв'язків. Нав'язано контакти з СУ в Україні (Тернопіль), з Товариством Християнських Жінок (Перемишляни). Зустріч з українськими моряками під час святкування 500-ліття відкриття Америки Колумбом і вручення їм українських прапорів.

21-ИЙ ВІДДІЛ має 30 членок. Відбув 5 ширших сходин і 4 сходини Управи, в програмі яких було і відзначення першої річниці референдуму в Україні. У березні відбулася розвагово-доходова імпреза "Запусти" з участю ширшого громадянства. Висвітлено фільм про Чорнобиль, фестиваль і ввішення прапора на міській Раді в Києві.

Суспільна опіка. Відвідування хворих, висилання карток з побажаннями з різних нагод. Для придбання фондів влаштовано 2 базари: великодній і різдвяний, продаж домашнього печива, писанок і дрібних речей, які дарують членки. На виставку дитячої літератури в Україні подаровано 100 дол., на Фонд Допомоги Дітям і Молоді — жертвам Чорнобиля — 400 дол., в пошану амбасадора Р. Попадюка, члена нашої громади. Вислано 3 пакунки з одягом до Бразилії, 100 дол. до Австрії. Відділ є подвійним меценатом Музею.

30-ИЙ ВІДДІЛ налічує 14 членок. На придбання грошей на поміч "бабусі" та на дві стипендії для студентів у Римі Відділ влаштовує продаж кави в неділі після відправ у церкві св. Михаїла. Проводить світличку, яка має 11 дітей. Діти беруть участь у всіх програмах школи українознавства. Для ширшого громадянства влаштовано виставку вишивок Мирослави Стахів, дереворитів і пастелів Христі Головачк Дебарі та герданів.

35-ИЙ ВІДДІЛ має 22 членки. Відбуто чотири ширші сходини. Приєднано одну членку. Для ширшого громадянства зорганізовано відчит статті з "Цвіркуна" — "Український уряд вперше на бразилійських землях". Приготовано полуденок для Головної Управи СУА, проведено збірку "Діти — дітям" під ялинку і писання писанок. Улаштовано "Бінго" і продаж домашнього печива. Вислано 6 пачок до Бразилії, 50 дол. на радіо програму Р. Мариновича і 100 дол. на поїздку "Сизокрилик" в Україну.

Пресова референтка вислала повідомлення до "Нашого Життя" про загальні збори і приєднання нової членки. Всі членки передплачують журнал "Наше Життя".

62-ИЙ ВІДДІЛ має 45 членок. Кожного місяця відбувалися ширші сходини, а в міру потреби — і сходини управи. Вшановувано членок з різних нагод. Відсвятковано день патронки Відділу — Лесі Українки і "Свято матері" з відповідною програмою. Святочним обідом вшановано річницю смерті кол. голови Українського Музею д-ра Б. Цимбалістого. З цієї нагоди Відділ зложив на Український Музей 1,000 дол., а разом досі пожертвував 2,515 дол. На придбання фондів влаштовано різдвяний базар.

Відділ оплачує дві стипендії для дітей у Бразилії і має ще два спонсори з-поміж громадян. Має 100% передплату журналу "Наше Життя". Голова з рамени Відділу є членом

управи Об'єднання українців села Глен Спей і Культурного центру при Товн Голл у Глен Спей.

64-ИЙ ВІДДІЛ налічує 79 членок, відбув 10 засідань управи і 3 ширші сходи. Влаштовано 26 січня просфору і 9 травня — свячене. 19 березня запрошено з доповіддю Людмилу Крижанівську, дружину Генерального консула України в Нью-Йорку. 13 червня — організаційні сходи "Я і мій Відділ", 4 жовтня членки Відділу Ліда Крушельницька і Марія Савчак поділилися враженнями з відзначення першої річниці незалежності України в Києві. 11 жовтня відбувся показ історичного одягу українки в Ньюарку на запрошення 86-го Відділу. 12 і 13 грудня відбувся різдвяний базар. 20 грудня — загальні збори Відділу. Відділ є фундатором Українського Музею і у звітному році зібрав 3,790 дол. на його розбудову. З Фонду суспільної опіки виплачено 4,387.57 дол. Відділ має 100% передплату "Нашого Життя". Передплачує журнал для СУ в Дрогобичі та Києві, а окремі членки — для "бабусь". Відділ також передплачує журнал "Українка в Світі". З членки є спонсорами Стипендійної акції на суму 810 дол. і з громадянства — В. і С. Сливоцькі на суму 15,000 дол. Разом 15,810 дол. Зібрано 75 дол. на виграші для виховної референтури на виставки в Україні.

Пресова референтка написала статтю про "голодний обід" ("Наше Життя", січень 1992).

Повідомлення про загальні збори Відділу, хроніку Відділу за 1991 рік, статтю про членку Відділу Лідію Крушельницьку до "Українки в Світі" (ч. 2, 1992) і 3 посмертні згадки про членок Відділу.

71-ИЙ ВІДДІЛ має 29 членок. Відбув одні сходи управи і 5 ширших сходів. Відділ має 100% передплату журналу "Наше Життя", брав активну участь в підготові і проведенні свята першої річниці незалежності України і разом з "Рідною Школою" відзначив роковини Тараса Шевченка.

Культурно-освітня референтка на кожні ширші сходи підготовляла відповідну програму. На фестивалі етнічних груп в Ліберті парку влаштували мистецьку виставку. Двічі провели успішну прогульку до Атлантик Ситі, а перед Великоднем — базар і осінню забаву для придбання фондів.

Референтка суспільної опіки відвідує хворих. Вислано 4 пачки на Україну, проведено збірку під церквою на дітей Чорнобиля. До Музею подаровано вишивану серветку в пам'ять померлої доні членки нашого Відділу.

72-ИЙ ВІДДІЛ налічує 29 членок. Відділ відбув 6 засідань. Організував успішну прогульку до Атлантик-Ситі і одну передсвяткову різдвяну зустріч. Членки брали участь у конференціях в Організації Об'єднаних Націй і взяли численну участь в конференції "Здоров'я і довкілля", що її зорганізувала д-р Х. Дурбак, редактор журналу "Вітс" Ворлд Екологі Ріпорт. Членки проявляють себе у праці Окружної Управи, Головної Управи і в Контрольній комісії СФУЖО, а одна є довгі роки представницею Світового Руху Матерів в Організації Об'єднаних Націй. Відділ має надію, що СФУЖО одержить консультативний статус в ООН (це здійснилося 23 березня ц. р.).

82-ИЙ ВІДДІЛ має 29 членок. Відбув 7 ширших сходів і 5 засідань управи. Має 100% передплату журналу "Наше Життя". Є членом Українського Музею в Нью-Йорку і його подвійним меценатом. 20 членок Відділу є членами Музею і відбували чергування в ньому.

Культурно-освітня референтка. На ширших сходах відчитано цікаві реферати: в лютому — про Олену Телігу (І. Іванчишин), в червні — про Олену Степанів-Дашкевич

(І. Клим), у вересні — спомин з поїздки в Україну в річницю проголошення самостійності України і перепоховання тлінних останків Патріярха Йосифа Сліпого (І. Іванчишин).

Суспільна опіка: референтка відвідувала хворих членок Відділу, висилала пачки з журналами і книжками до Бразилії. Шість членок є спонсорами стипендійної акції СУА. Відділ закупив "льоси" на покриття коштів виставки дитячої літератури діаспори в Україні, провів збірку на Конгрес СФУЖО. Пожертвував 750 дол. на сторінки для дітей в журналі "Наше Життя" та складав пожертви з різних нагод на Пресовий Фонд. Вислано в Україну для світличок і садочків 200 касеток "Послухайте, діти" на суму 2,000 дол. З завіщення покійної Клавдії Чорнодольської передано через 82-ий Відділ 500 дол. на Фонд Олени Лотоцької.

83-ИЙ ВІДДІЛ налічує 62 членки.

Культурно-освітня референтка. В лютому відбулася доповідь "Поети Празької школи" (Л. Андрусишин), в березні — "Поезії Остапа Тарнавського" (Л. Кукрицька-Лисяк), "Подорож в Україну" з прозірками (Л. Черник), у квітні — "Про перебування в Україні" (О. Куровицька), у вересні — "Святування самостійності України" і "Перенесення мощів Патріярха Йосифа до Львова" (М. Галів), у жовтні — "УПА і мої переживання" (учасник з України І. Оберішин), в листопаді — "Значення руханки і хіропрактики для здоров'я" (д-р Д. Генза).

Виховна референтка. Відділ опікується світличкою. Виховна референтка співпрацює у проведенні свят: "День матері", прихід св. Миколая і День незалежності України. Відділ зібрав і переслав дитячі книжки в Україну. В Києві відзначено як зразок дитячої літератури в діаспорі твір поетки Діми "Кіт Музика" з ілюстраціями Е. Козака, яку уфундував Відділ.

Суспільна опіка. Видано понад 400 дол. на потреби в Україні: на Пласт, на забавки для сиротинця в Житомирі, для СУ в Криму, 165 дол. дітям Чорнобиля, на поміч "бабусі" 110 дол. і 100 дол. для випускника школи св. Юра за успіхи у вивченні української мови. На Пресовий Фонд журналу "Наше Життя" — 500 дол. і на Музей — 500 дол. Відділ є потрійним меценатом Музею.

Референтка зв'язків. Відділ вислав листи до Президента Америки, сенаторів і конгресменів у справі спростування і оборони доброго імені України, а також до Президента України Л. Кравчука. 8 членок є спонсорами Стипендійної акції СУА. Для розваги членів і гостей влаштовано "Гарбузову вечірку".

Членки беруть участь в українських і американських організаціях.

89-ИЙ ВІДДІЛ налічує 52 членки. Відбув 9 ширших сходів і 3 засідання управи.

Культурно-освітня референтка. Влаштовано різдвяну зустріч з програмою і розповідями про зустріч з Л. Савойкою, про 3-ій з'їзд Руху в Києві, "Дрібний бізнес в Україні" і доповідь гості з України О. Тараненко "Зв'язок жінок України з діаспорою".

Виховна референтка. Відділ опікувався до червня школою українознавства і передав дальшу опіку 95-му Відділові. Приготував академію в пошану Т. Шевченка і музичний фестиваль. Зібрано дитячі книжки для виставки дитячої літератури діаспори у Львові і Києві.

Суспільна опіка. Відділ утримує бабусю в Європі, вислано 6 пачок з дитячими книжками до Києва, Мурманська і Владивостоку, 2 передплати "Юнака" до Бразилії. На збірку фондів членки продавали китички квітів на "День матері".

Референтка стипендій працює над придбанням спонсорів. Зібрано 1,235 дол.

Імпрезова референтура. Влаштовано різдвяні сходи з доповіддю д-р Т. Булат з України "Українська релігійна музика від найдавніших часів" з прозірками і "Полтавський вечір" з мистецькою програмою. Під час "Дня союзники" гостив нью-йоркську Округу обідом. Господарські референтки дбають про каву і солодке на ширших сходах.

Музейно-мистецька референтура. Влаштовано мистецьку виставку на Різдво і Великдень у бібліотеці в Елленвіллі і на Союзівці під час "Українського дня".

Пресова референтка вислала допис про "Бойківський вечір" до "Нашого Життя" і допис про доповідь Т. Булат до "Свободи".

Референтура зв'язків співпрацювала з Елленвіль Коюніті госпіталь.

95-ІЙ ВІДДІЛ має 22 членки. Відбув 3 ширші сходи і 5 сходів Управи. У березні відбулися христини Відділу на Союзівці, а в червні перебрано ведення "Рідною Школою" в Кергонксоні. Влаштовано 2 мистецькі виставки: у квітні — писання писанок і лютерію в комерційному центрі "Галлерія" і у вересні під час "Українських днів" на Союзівці. Для придбання фондів влаштовано у травні продаж уживаних речей і виготовлено 150 медведиків на весіллі. В листопаді — різдвяний базар в комерційному центрі "Кінгстон Малл" і брали участь в різдвяному церковному базарі. На потреби церкви членки допомагали чотири дні при продажі печива. У грудні влаштовано різдвяну зустріч Відділу.

103-ІЙ ВІДДІЛ налічує 17 членок. Відділ вислав 15 пачок з уживаним одягом в Україну, на Лемківщину, до парафії в Перемишлі і потребуємим в Тернопільській області. На покриття коштів пересилки проведено великодній і різдвяний базари з пожертв членок. Перед Великоднем влаштовано виставку писанок у бібліотеці в Бетпаге, Н.-Й. Під час перебування на Україні голова Відділу нав'язала контакт з головою СУ у Львові Іванною Кварціян, яка подала адреси для висилки пачок в Україну.

113-ІЙ ВІДДІЛ має 24 членки. Відбув 10 ширших сходів.

Культосвітня праця: в лютому — доповідь д-р екологічної антропології Х. Падох "Спостереження і студія при-

митивного населення в джунглях Індонезії і Амазону" при допомозі прозірок; у березні обговорено заплановану виставку картин Іриней Гарасим'яка; у квітні архітект Ю. Савицький говорив про свою ділянку праці і про проект нового будинку Українського Музею, вживаючи прозірки і журнали, також заплановано виставку праць Слави Геруляк; у червні відбулася підготовка до базару в Нью-Джерзі і Глен Спей. 25 вересня відбулася лютерія, виграш-прогулянка по Караїбському морю. Дохід з лютерії розподілено: 2,000 дол. — на Український Музей, 1,000 дол. — на Фонд "Допомоги Дітям і Молоді — Жертвам Чорнобиля" і 1,000 дол. — на Пресовий фонд журналу "Наше Життя", які вручено в листопаді редакторів журналу І. Чабан. Також заплановано виставку "Молодих талантів" на травень 1993 року.

У грудні відбулась різдвяна вечірка в домі членки. Відділ має одного стипендиста у Бразилії.

119-ІЙ ВІДДІЛ налічує 20 членок. На Український Музей зібрано з коляди 1,155 дол., які передано управі Музею. Крім цього, в листопаді виплачено з каси Відділу 1,000 дол. на Український Музей і додатково ще з приводу смерті двох членок і батька голови Відділу громада зложила 635 дол. на УМ, 565 дол. — на Пресовий Фонд "Нашого Життя" і 25 дол. — на "Фонд Допомоги Дітям і Молоді — Жертвам Чорнобиля".

Відділ спонсорував сторінку в журналі "Наше Життя" за 250 дол. На 100-тисячний Фонд Олени Лотоцької пожертвував 100 дол. На суспільну опіку: 200 дол. до Бразилії, на Україну 200 дол. і 2 посилки з одягом.

Культурно-освітня референтка майже на кожних ширших сходах виголошувала реферати, присвячені подіям в Україні, ювілеям і визначним особам: в березні відбулася цікава доповідь про Т. Шевченка, у травні — про культ матері в українському народі, про Марію і Катерину Грушевських і Олену Степанів. Відділ уфундував 4 стипендії і придбав ще 4 спонсори з поміж громадянства. Разом на суму 2,270 дол. Вліті 1992 р., під час американської "Гранд Реґатта", голова Відділу і кілька членок зустрілися з українськими моряками двох вітрильників з Одеси, які зложили землю з могили Т. Шевченка до Статуї Свободи. Обдарували моряків і їхні родини. У Відділі ведеться курс кераміки.

Олександра Юзенів
пресова референтка Округи.

Запрошуємо Вас, наші дорогі передплатники, читачі та прихильники, складати побажання, подяки тощо на сторінках "Нашого Життя".

Таким способом не лише привітаєте своїх рідних, приятелів, знайомих, але й підтримаєте наш журнал фінансово.

Побажання надіслані до 10 листопада будуть поміщені у грудневому числі "Н. Ж.", надіслані до 10 грудня — у січневому числі 1994 р.

Січневе число "Нашого Життя" плянуємо присвятити 50-річчю журналу. Привіти просимо надсилати до 29 листопада.

Як і щороку в передсвятковий час пригадуємо, що найкращим подарунком під ялинку, чи з іншої нагоди є передплата "Нашого Життя".

Редакція.

ДОПИСИ ОКРУГ І ВІДДІЛІВ СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

67-ИЙ ВІДДІЛ СУА І ЙОГО КРАМНИЧКА

Давно відомо, що 67-ий Відділ веде особливу крамничку. Наші членки називають її музейною. А музейна тому, бо весь дохід, який вона приносить, призначений на розбудову Українського Музею в Нью-Йорку.

Крамничка 67-го Відділу СУА приносить Музеєві не лише фінансову допомогу, але й робить йому велику рекламу. Вона продає багато каталогів, які видає Музей, що також дає людям відомості про Український Музей. Товару, який ми взяли з Музею, продано на 9,640 дол., а на Музей вже передано 15,135 дол. Крамничка нашого Відділу не є звичайною: вона не має сталого приміщення з великим написом, не має постійної обслуги, не має і полиць, де можна б розкласти товар. Працює вона, як кажуть, при okazji — якщо на це дозволяють умови. Членки Відділу пакують товар-крам у пакки, виносять до авта і їдуть, куди треба. Можна сказати, що крамничка 67-го Відділу працює на колесах.

Останнім часом ми їздили на XXIII Конвенцію СУА в Нью-Джерзі, до готелю "Марріот", де дістали гарне велике приміщення, що дало можливість на видному місці розкласти весь товар. У крамничці можна було набути українські книжки, відеокасети, музичні тасьми тощо. Один великий стіл був призначений українській дитині. Була гарна кераміка та прекрасна біжутерія, виконана українськими мистцями, гарні вишивані блюзки, сорочки і плаhti, чудові українські килими, дерев'яні вироби, мальовані

шовкові хустини і багато іншого. Все дуже придатне як для особистих потреб, так і на подарунки. Популярність крамнички є очевидною. Про це говорить хоч би той факт, що вона не перестає бути діючою від початку свого існування. На XXIII Конвенції вона була також місцем зустрічей і розмов: тут зустрічалися союзнянки, купували, що їм потрібно, вели приємні розмови.

XXIII Конвенція не була першою конвенцією, в якій "брала участь" наша крамничка: була вона на Конвенціях у Філядельфії, Нью-Йорку, Клівленді, Дітроїті. Тяжко уявити собі конвенцію без крамнички, де, між іншим, союзнянки можуть трохи відпружитися від серйозних ділових нарад чи панелів.

На XXIII Конвенції СУА за організування і ведення крамнички відповідала Анна Гаврилук, а допомагали їй Ліда Бук, Дарія Федак та Іванна Луцишин. Треба зазначити, що союзнянки, які ведуть крамничку на конвенціях, самі оплачують собі дорогу, нічліг і харчування під час перебування на конвенції. На останній Конвенції вона мала великий успіх: на Будівельний Фонд Музею передано 1,000 дол.

Тепер крамничка "відпочиває", але при найближчій нагоді вона поповниться новими товарами, щоб вкласти ще не одну цеголку у розбудову Українського Музею в Нью-Йорку.

Дарія Федак,
пресова референтка 67-го Відділу СУА.

ДОПИСИ СОЮЗУ УКРАЇНОК УКРАЇНИ

СОЮЗНЯНКИ З ЯЛТИ

На краю землі української, в нашому живописному курортному місті влітку минулого року створено осередок Союзу Українок. То була велика дивина для Ялти, котру місцеві журналісти вперто називають російськомовною, незважаючи на реалії, національні інтереси мешканців та історичні факти. Однак не всі забули, що в нашому місті два роки жила і писала безсонними ночами свої вірші Леся Українка. Не всі забули, що в Ялтинському театрі не раз ворожила своїми чарами королева української сцени Марія Заньковецька. Не всі забули, що улюблена учениця М. Кропивницького Марія Азовська ще за часів російського царизму зуміла об'єднати ялтинців, закоханих в українське слово і пісню, щоб створити театральну трупу, вистави якої проходили з великим успіхом.

Нині історичну пам'ять місцевим українцям намагається повернути товариство "Просвіта". До речі, першими в Криму заснували просвітянську громаду саме ялтинські подвижники, що не побоялися проти-

ставити свою національну гідність політиці русифікації, яка панувала під назвою "інтернаціоналізм".

Серед тих перших подвижників були і жінки, яких ставало чимраз більше. Згодом прийшла щаслива думка — створити об'єднання свідомих українок Ялти.

До новоствореного Союзу відразу потягнулися і незнайомі жінки, які ніколи не цуралися свого роду. А минуле в кожній з них було нелегким. Свого часу довелося їм мандрувати по всіх усядах, поки доля не занесла їх до Ялтинської гавані. Нинішня активна союзнянка Стася Бажук, яка народилася на Тернопільщині, виросла в Донецьку, навчалася в Ленінграді, а потім багато років працювала на півночі Росії, згадує: "Якось, опинившись в Києві, вирішила відвідати музей Тараса Шевченка. І там сталося чудо! Розповідь екскурсовода схвилювала мене до глибини душі. Здавалось, разом з несподіваними сльозами впала з моїх очей полуда — я ж українка.

Господи! А яка солодка, яка запашна давно не чула материнська мова!.." Це було прозоріння. З тих пір пані Стася настійливо шукала однодумців, посестер і вельми втішалась, коли знайшла їх в Союзі Українок Ялти.

Головою української жіночої громади одногосподно обрали Надію Петренко-Матвійчук, співачку, заслужену артистку України, вихованку Львівської консерваторії. Бог наділив пані Надію не лише чарівним голосом, але й щедрим серцем. Всі її знають і як майстерну вишивальницю, добру господиню, дбайливу матір. А втім — такою завжди була справжня українська жінка-берегиня.

Накреслили ділянки роботи, до яких може прикласти руки українське жіноцтво в Ялті. Наша найперша турбота — музей Лесі Українки, якому протягом двадцяти років чинить запеклий опір міська влада. Тепер в "Лесиній домі", перед котрою встановлено пам'ятник поетесі, відкрита тимчасова виставка. Але якщо ми не зуміємо відстояти цю оселю, то згодом тут буде створена експозиція на вшанування діячів російської культури, бо, бачте, іншого приміщення для них не знайшли.

Хвилює нас і те, що в Ялті жодний українець не може отримати освіти на рідній мові. Вважаємо за необхідне опікуватися дитячими садками, дітьми-сиротами і сприяти відкриттю української школи чи гімназії.

На сьогодні вже можемо похвалитися першими успіхами. До презентації Союзу Українок Ялти в міському культурному центрі підготували виставку вишивок. Численні роботи переконали всіх присутніх, що мистецтво української вишивки пустило глибокі коріння в Криму.

З великим трудом вдалося відвоювати щотижневе годинне передавання міським радіом "Голос 'Просвіти'". Його веде журналістка Ганна Гуленко, що недавно також стала союзнякою. В передаванні сторінки Союзу Українок Ялти викликають чи не найбільший інтерес радіослухачів. Особливим успіхом користуються розповіді Петрунелі Стегній про народні звичаї та обряди. Чимало теплих слів подяки почули ми телефоном радіостудії.

Однак, ніде правди діти, подекуди в нашу адресу лунають погрози та брудна лайка від тих, хто не визнає права українців розмовляти рідною мовою.

Відбулася ще одна визначна подія, до якої безпосередньо причетний Союз Українок Ялти. 17 січня 1993 р. в місті гостинно відкрила двері українська недільна школа. Посвята в школярики пройшла вельми урочисто в міському культурному центрі. У святково прибраній залі діти та їх батьки мали нагоду ознайомитися з книжковою виставкою "Історія українського підручника". Багато вітань і побажань було висловлено на посвяті. До сліз зворушили своїми

Ялтинські союзнянки. Перший ряд, друга зліва — голова Союзу Українок Ялти Надія Петренко-Матвійчук. Members of Soyuz Ukrainok from Yalta. First row, second from left is President of the organization in Yalta Nadiya Petrenko-Matviychuk.

виступами маленькі школярики. Для них союзнянки підготували подарунки і ласощі.

А попереду нас чекають нові справи. У березні будемо відзначати 100-річчя з дня виходу в світ першої книжки Лесі Українки. Взяли на себе відповідальність щодо організації Свята повернення Дзвону, що пройде на Великдень. Дзвін, на прохання української громади, передає в дар Ялті Львівська автокефальна православна церква, щоб він відродив напівзруйновану історичну дзвіницю міста. Збираємо кошти на видання антології української поезії "Перлина Криму".

Безмежно вдячні тим, хто морально і матеріально підтримує Союз Українок Ялти, а передусім нашим американським посестрам. Найтепліші слова надсилаємо союзнякам з Дітройту, Нью-Йорку, Філадельфії, а також панові Галаганові за пожертви на користь нашої громади. Зворушені щедрим вкладом Івана Олексина на розвиток музею Лесі Українки в нашому місті. Особливо хочеться відзначити Наталку Даниленко, заступницю голови СФУЖО, яка повсякчас широко опікується всіма проблемами союзнянок з Ялти.

На останок хочу сказати, що нині наше громадське об'єднання нараховує 38 членок. Серед них є і пані старшого віку, і юні дівчата-студентки. Наша сила в тому, що матері приводять до Союзу своїх доньок і запевняють: колись вони неодмінно продовжать нашу справу. Буде в їх числі і маленька Наталочка Регрут, яка щойно почала спинатися на ніжки.

Вірю, що наш Союз разом з цією блакитноокою дівчинкою буде рости, міцніти і не шкодувати сил на благо України.

Світлана Кочерга

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ
203 SECOND AVENUE
NEW YORK, NEW YORK 10003

ДАТКИ ВІД 16 ТРАВНЯ ДО 15 ЧЕРВНЯ 1993 Р.

Вшановуючи пам'ять **бл. п. проф. Святослава Гординського**, складаємо **250.00 дол.** на Будівельний Фонд Українського Музею.

Орест та Іванна Лисинецькі.

У світлу пам'ять моєї незабутньої сестри **бл. п. Стефи Дацко-Пилат** складаю **50.00 дол.** на Будівельний Фонд Українського Музею.

Люба Ярмач.

Замість квітів на могилу **бл. п. Марії Ганас**, мами наших друзів Христі і Стефана Шмотолохів, складаємо **50.00 дол.** на Будівельний Фонд Українського Музею.

Дзвіна та Іван Бруківичі.

Замість квітів на могилу **Стефана Салика** складаю **100.00 дол.** на потреби Українського Музею.

Стефан Рожанковський.

В пам'ять шкільних товаришок **Стефанії Тис-Фур і Володимирі Заяць-Смик** складаю **100.00 дол.** на Український Музей.

Іванна Рожанковська.

В пам'ять найкращої писанкарки з Космача, Україна, **св. п. Євдокії Кушнірчук** складаю **25.00 дол.** на потреби Українського Музею.

Ірина Мороз.

В пам'ять **інж. бл. п. Мирона Гриневича** складають по **100.00 дол.** на потреби Українського Музею

Ірена Гриневич та Григорій і Ольга Сливки.

В пам'ять **бл. п. Святослава Гординського** та **Йосифа Сміндака** складаю **40.00 дол.** на Фонд виставки Петра Холодного.

Любов Дражевська.

В пам'ять **бл. п. Святослава Гординського** складаємо **50.00 дол.** на потреби Українського Музею.

Любомира і Теодозій Крупи.

В пам'ять **бл. п. Анни Крамар**, членки 93-го Відділу СУА в Гартфорді, складаю **100.00 дол.** на потреби Українського Музею.

Павло Крамар.

В пам'ять померлого **інж. Корнеля Бородайка** складаємо **100.00 дол.** на потреби Українського Музею в Нью-Йорку.

Д-р Богдан і Джоана Целевичі.

У світлу пам'ять **бл. п. Галини Слюзар** складаю **50.00 дол.** на потреби Українського Музею.

Д-р Лариса Заїка.

У світлу пам'ять Галини Слюзар, довголітньої членки 43-го Відділу СУА, складаємо на потреби Українського Музею в Нью-Йорку:

25.00 дол. — Софія і Микола Леськіві;

по 20.00 дол. — Ірена Гаврилів, Кароліна Конрад, Марія Куземська, Анна Максимович, Людмила Чайківська, Олена Шиприкевич, Олександра Яцкевич;

по 10.00 дол. — Марія Віршук, Стефанія Григорчук, Марія Данилів, Анастасія Жилава, Мирослава Кондра, Ярослава Кравчук, Ольга Лукасевич, Емілія Михалевська, Ірена Новоженюк, Іванна Пенкальська, Оксана Поритко, Стефанія Ракоча, Ірена Райнер, Марія Романець, Теодор і Марія Угорчаки, Ліза Чепіль;

5.00 дол. — Наталія Пуйда.

Разом 330.00 дол.

In memory of **Mr. Joseph Smindak** donating to the Ukrainian Museum: **\$50.00** — Lester and Bess Maromaty, **\$25.00** — Ms. Myra Mandziuk.

В пам'ять **бл. п. д-ра філософії Миколи Сидора Чарторийського**, замість квітів на його свіжу могилу, складаю **20.00 дол.** на потреби Українського Музею.

Михайло Клезор.

ДАТКИ ВІД 16 ЧЕРВНЯ ДО 15 ЛИПНЯ 1993 Р.

1,000.00 дол. — Український Народний Союз;

240.00 дол. — д-р Осип Данко;

200.00 дол. — Готель "Рамада" в Н.-Дж.;

по 100.00 дол. — Вячеслав А. Сетенко, Володимир і Анна Столарські;

50.00 дол. — Nalco Chemical Company, дорівнюючи даток Юрія Кекіша, Іван Тимків;

по 25.00 дол. — Ростислав Хом'як, Exxon Corporation, дорівнюючи даток Анни Лемр, Богдан Лукашевський, Василь Рудко;

по 20.00 дол. — BCS Financial Corporation, дорівнюючи даток Марти Бородайко, Оксана і Євген Фаріони, Стефанія Пурий, Марія Турко;

15.00 дол. — Юрій Яремкевич;

10.00 дол. — Дженні Кирилук.

ДАТКИ НА БУДІВЕЛЬНИЙ ФОНД

75,000.00 дол. — Н.Н.;

10,000.00 дол. — "Самопоміч", Федеральна Кредитова Кооператива, Кліфтон, Н.-Дж.;

5,000.00 дол. — д-р Андрій і Тетяна Тершаківці;

3,000.00 дол. — Ірина Чайковська;

по 1,000.00 дол. — Любомир і Марія Явні, Михайло і Ольга Ковальчуки, Ірина Пашесник, 43-й Відділ СУА, 56-й Відділ СУА;

550.00 дол. — Mobil Foundation, дорівнюючи даток д-р Дарії Ліси;

500.00 дол. — д-р Денис і Мира Стахіві;

300.00 дол. — Bellcore Corporation, дорівнюючи даток Адріана Долінського;

по 250.00 дол. — Михайло і Олександра Боб'яки, д-р Михайло Лободяк, Оксана Лодзюк, Вікторія Новотна, Микола і Ольга Василичі;

по 100.00 дол. — д-р Роман і Стефанія Барановські, Роман та Ірена Баб'яки, д-р Богдан та Іванна Целевичі, Марія Герус-Мартюк, Стенлі і Марія Кульчицькі, д-р Микола та Ірена Шпитки, Ольга Тритяк, д-р Ярослав і Ярослава Панчуки;

по 50.00 дол. — І.П. Кап, Анна Федорак, Андрій і Марта Галаревичі, Андрій і Осипа Гелетканичі, Олена Карп'як, Віра Коваленко, д-р Данило Струк;

по **25.00 дол.** — Михайло Бажанський, д-р Микола і Анна Брицькі, Зенон Фанок і Катерина Литвинська-Фанок, Василь Яремшин, Оля Марущук-Кандел, Павло і Мілред Заприлюки;

по **20.00 дол.** — Марія Бодик, Марта Бородайко, Василь Лаврів, Л.М. Роговський;

15.00 дол. — Олена Качала;

10.00 дол. — Ольга Соловей.

З нагоди 50-ліття подружнього життя **Люби і Павла Михалевичів** дарую в їх імені **25.00 дол.** на потреби Українського Музею.

Марта Салик.

З нагоди святкування 90-ліття **Ольги Масюкевич** складаємо пожертву на Український Музей: **50.00 дол.** — **д-р Ярослав і Марія Макарушки, 30.00 дол.** — **Олег і Олена Колодії.**

Гратулюємо щиро **Маріянні Гарасимович**, з дому **Літепло**, з нагоди обрання її учителькою математики на 1993 рік на стейт Нью-Йорк. З усіх номінацій стейтів США вибирають відтак найкращих для Президентської нагороди. З такої приємної нагоди складаємо **25.00 дол.** на Будівельний Фонд Українського Музею.

Теодора Гарасимович і Олена Бобиляк.

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Анни Лозинської**, матері моїх приятелів Наді Данилюк і Миролюба, складаю **25.00 дол.** на потреби Українського Музею.

Марта Салик.

In memory of **Jean Hulyk** of Warren, Michigan, beloved sister of former Sauzanko, Irene Hulyk, recently passed away donating **\$25.00** to the Ukrainian Museum.

Anastasia Volker.

In memory of our deceased member **Elsie Whitaker** we are donating **\$10.00** to the Ukrainian Museum.

UNWLA Branch 32.

В пам'ять **бл. п. Неонілії Тершаковець** і в пам'ять **бл. п. Емілії Соноцької** замість квітів на свіжі могили складаю **30.00 дол.** на Будівельний Фонд Українського Музею, а родині висловлюю щирі співчуття.

Ярослава Стасюк.

Замість квітів **бл. п. Неонілії Тершаковець** складаємо **50.00 дол.** на потреби Українського Музею в Нью-Йорку.

Володимир і Катерина Воловодюки.

В пам'ять **бл. п. Неонілії Тершаковець** складаю **100.00 дол.** на Будівельний Фонд Українського Музею, а родині висловлюю найщиріші співчуття.

Ірина Щербанюк.

В пам'ять **бл. п. Параски і Дмитра Сосяків** складаємо **2,000.00 дол.** на Будівельний Фонд Українського Музею.

Діти Василь, Михайло, Ярослав, Нуся і Маруся.

В пам'ять **бл. п. Левка Букачевського** складаю **20.00 дол.** на потреби Українського Музею, а родині покійного висловлюю глибокі співчуття.

Марта Цимбаліста.

В пам'ять **бл. п. Ольги "Сички" Мицик**, товаришки зі студій, складаю **100.00 дол.** на потреби Українського Музею.

Ольга Мороз.

Замість квітів на свіжу могилу дорогого **бл. п. Володимира Мартинича** складаємо **25.00 дол.** на потреби Українського Музею.

Надія і Ярослав Бігуни.

В пам'ять моєї покійної дружини **Євдокії Кушнірчук**, що відійшла у вічність 29 квітня ц.р. і похована в Українському Мавзолеї у Вашингтоні, Д.К., складаю **2,000.00 дол.** на потреби Українського Музею.

Роман Семен Кушнірчук.

В пам'ять нашої дорогої тітки **бл. п. Зеновії Онишкевич** на потреби Українського Музею складають: **Софія Стецура — 25.00 дол.; Уляна і Роман Рондяки з синами — 50.00 дол.**

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Неонілії Тершаковець** складаємо **50.00 дол.** на Український Музей в Нью-Йорку.

Роман і Уляна Рондяки з родиною.

У світлу і незабутню пам'ять **Володимира Ярослава Стаशिшина** складаю **30.00 дол.** на потреби Українського Музею в Нью-Йорку, а дружині Стефі висловлюємо наші щирі співчуття.

Іванна Мацюрак з дітьми.

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Осипа Теслюка** складаємо на Будівельний Фонд Українського Музею **25.00 дол.**, а родині покійного висловлюємо щирі співчуття.

Теодора Гарасимович і Олена Бобиляк.

В пам'ять **бл. п. Алли Юзв'як** складаємо на потреби Українського Музею: **по 25.00 дол.** — **д-р Іван і Олександра Кизики, д-р Тарас та Іванна Ганушкевичі.**

В пам'ять **бл. п. Ольги Мицик** складаю **30.00 дол.** на Будівельний Фонд Українського Музею.

Аріядна Лапичак-Бах.

ВІД 16 ЛИПНЯ ДО 20 СЕРПНЯ 1993 Р.

ТРИВАЛІ ФОНДИ

На Тривалий Фонд ім. д-ра Климентія і Ольги Стефанії Рогозинських **1,000.00 дол.** зложили д-р Климентій і Ольга С. Рогозинські.

На Тривалий Фонд ім. Артемія Кирилюка та Петра і Дарії Мегиків **10.00 дол.** надійшло з продажу журналу "Нотатки з Мистецтва".

ДАТКИ

1,000.00 дол. — Con Edison; **250.00 дол.** — Роман і Ніна Ільницькі; **по 100.00 дол.** — д-р Олег Ільницький і Наталія Пилип'юк, подружжя В. Могучі; **70.00 дол.** — 10-ий Відділ

СУА; **по 50.00 дол.** — д-р Лев й Ірина Кушніри, д-р Ірена Комаринська; **по 30.00 дол.** — Андрій і Катерина Буки, Ростислав Петрів; **по 25.00 дол.** — Марія Андрейко, Марія Каплицька, Ангеліна Матушевська, Анна Серант; **20.00 дол.** — Василь і Дорис Чіраші; **10.00 дол.** — Еля і д-р Любов Прончіки; **по 5.00 дол.** — Іван Дмитренко, Юрій і Ольга Диби, Михайло і Люба Лапичак-Лешки, Ярослав Заремба.

БУДІВЕЛЬНИЙ ФОНД

1,000.00 дол. Chevron Corp., дорівнюючи даток Ольги і Михайла Ковальчуків; **по 500.00 дол.** — Наталія Базарко,

The Chase Manhattan Bank, дорівнюючи даток Володимира і Анни Раків, д-р Ігор і Варвара Цегельські; **400.00 дол.** — Марія Ревакович і Богдан Бойчук; **300.00 дол.** — Корнель Дзюба; **260.00 дол.** — Роман Фенчинський; **по 250.00 дол.** — Ольга і Микола Василюки, д-р Михайло Лободяк; **по 200.00 дол.** — Урсуля і Остап Балабани, Володимир Музичка; **по 100.00 дол.** — Іван Баб'як, Володимир і Лідія Барзаки, Марія Тершаковець і Роман Гавриляк, Олена Гіряк, Любомира і Михайло Палії, Наталія Слюзар, д-р Андрій і Тетяна Тершаківці; **80.00 дол.** — Ізидора і Богдан Боярські; **75.00 дол.** — Степан Дайсак; **по 50.00 дол.** — Лідія Бук, Анна Гонко, Нестор Когут, Іванна і Богдан Козаки, А. Євген Турула, Лідія і Орест Глюти, Ольга Тритяк; **40.00 дол.** — Неллі Шаркієвич-Федеркієвич; **по 25.00 дол.** — Анастасія Цвях, Мирослава і Юрій Граби; **20.00 дол.** — Катерина і Володимир Папуги.

З НАГОДИ

З нагоди 90-ліття **Лідії Бурачинської 67-ий Відділ СУА** у Філадельфії дарує на Український Музей **50.00 дол.**

З нагоди святкування дня народження нашої дорогої **Марти Качмарської** складаємо **625.00 дол.** на Будівельний Фонд Українського Музею.

**Роман і Анна Алиськевичі, Марія Алиськевич,
Марія Савицька, Ксеня Кузьмич,
Юрій і Христина Савицькі, Віра П. Качмарська,
Орест Качмарський.**

ЗАМІСТЬ КВІТІВ

У другу болючу річницю смерті нашого найдорожчого чоловіка, тата і діда **бл. п. Богдана Цимбалістого** складаю в його пам'ять на Будівельний Фонд Українського Музею **1,000.00 дол.**

Дружина Марта.

В пам'ять **бл. п. д-ра Богдана Цимбалістого** складаємо **50.00 дол.** на Будівельний Фонд Українського Музею.

Іванна і Роман Боднаруки.

Замість квітів на могилу дорогої тітки **бл. п. Нусі Мриц-Сатурської** складаємо **50.00 дол.** на Будівельний Фонд Українського Музею.

Д-р Богдан і Таня Осадци.

ВІД 21 СЕРПНЯ ДО 15 ВЕРЕСНЯ 1993 Р.

На Тривалий Фонд ім. інж. Євгена та Ірини Мельників **5,000.00 дол.** склали **інж. Євген та Ірина Мельники.**

375.00 дол. — Віра Скоп; **250.00 дол.** зі спадщини Марії Чучман; **150.00 дол.** — J. P. Morgan, дорівнюючи даток Володимира Папуги; **по 100.00 дол.** — Орест і Лідія Глюти, Надія Микитей, Глорія Анна Смолен. Westinghouse Foundation, дорівнюючи даток Богдана Шепелевого; **по 50.00 дол.** — Joseph & Mary Lesawyer, Уля Ільницька; **по 25.00 дол.** — Розалія Полчі, Іванна Шкарупа, Таїса Венк; **20.00 дол.** — Марія Грабська; **по 15 дол.** — Анна Василков, Оксана Волчук; **по 10.00 дол.** — Віктор Борковський, Гарасим Маковський, Марія Онишкевич, Наталія Вайда, Іванна Вовк; **5 дол.** — Зеновія Мосійчук.

БУДІВЕЛЬНИЙ ФОНД

По 1,000.00 дол. — Стефанія Цегельська, Осип і Стефанія Порайки, 69-ий Відділ СУА; **700.00 дол.** — Марія

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Михайла Хитри** складаю **15.00 дол.** на потреби Українського Музею, а родині покійного висловлюю від себе й родини найглибші співчуття.

Михайло Клецов.

Замість квітів на могилу **бл. п. Марії Греськів** складаємо **25.00 дол.** на потреби Українського Музею.

Василь і Зеновія Никифоруки.

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. д-ра Івана Смаля,** який помер 22 червня 1993 р., складаю **50.00 дол.** на потреби Українського Музею.

Мирослава Кізіма.

В пам'ять **бл. п. Марії і Григорія Урбанів** складаємо **50.00 дол.** на Будівельний Фонд Українського Музею.

Розалія Фенчинська і син Роман Фенчинський.

Замість квітів на могилу **бл. п. Емілії Саноцької** складаю **20.00 дол.** на потреби Українського Музею.

Неоніля Кліш.

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Алли Юзв'як** складаємо на Будівельний Фонд Українського Музею: **по 25.00 дол.**

Д-р Еміль й Ірена Ключфаси, Ніна Коропей.

У восьму річницю відходу у вічність мого чоловіка **д-ра Юліана Політипа** складаю **300.00 дол.** на Будівельний Фонд Українського Музею.

Анна Політило.

В пам'ять **бл. п. Івана Геврика і Йосифа Мороза** складаю **50.00 дол.** на потреби Українського Музею.

Марія Душник.

Замість квітів на могилу **бл. п. Зенона Фещака** складаємо **50.00 дол.** на потреби Українського Музею.

Володимир й Ірена Медухи.

Замість квітів на могилу **бл. п. Неонілі Тершаковець** складаємо **20.00 дол.** на потреби Українського Музею.

Олена і Кость Гречачки.

Душник і син Марко Душник; **по 500.00 дол.** — д-р Нестор Близняк і д-р Ірена Патрило, Люба Палашевська, Володимир Клебівич; **250.00 дол.** — Микола і Ольга Василюки; **200.00 дол.** — Осип і Ольга Боби; **по 100.00 дол.** — Іван Ватз, Константин Копацінський, Юрій і Олександра Раковські, Петро й Ірена Твердохліби; **50.00 дол.** — Cathy Ann Longinotti; **40.00 дол.** — Зенон і д-р Теодозія Савицькі; **по 25.00 дол.** — Стефанія Браєнт, Джені Кирилук; **20.00 дол.** — Євгенія Мілано.

ЗАМІСТЬ КВІТІВ

Замість квітів на свіжу могилу **д-ра Романа Кравчука** складаємо **25.00 дол.** на Будівельний Фонд Українського Музею.

Д-р Євген і Ніля Стецьківи.

Продовження в наступному числі

ПРЕСОВИЙ ФОНД ЖУРНАЛУ "НАШЕ ЖИТТЯ"

Оплату від 65-го Відділу в Нью-Брансвіку на XXIII Конвенцію СУА в сумі **150.00 дол.** призначаю на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя".

Тамара Панкевич.

Звертаю 65-му Відділові в Нью-Брансвіку **100.00 дол.** моєї оплати на XXIII Конвенцію СУА. Призначаю цю суму на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя".

Олена Папроцька.

36-ий Відділ СУА в Чикаго склав на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя" **100 дол.**

ДАТКИ НА РІЗНІ ЦІЛІ СУА

22-ий Відділ зложив **100.00 дол.** на Видавничий Фонд і **100.00 дол.** на Фонд Репрезентації СУА.

На загальних зборах **47-го Відділу** вирішено зложити **200.00 дол.** на Фонд Репрезентації СУА.

28-ий Відділ складає **100.00 дол.** на Фонд Репрезентації СУА.

ЗАМІСТЬ КВІТІВ

Замість квітів на могилу **бл. п. Єви Нагорної**, сестри нашої членки Юлії Витневської, яка померла у Казахстані, складаємо **25 дол.** на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя", а родині висловлюємо щирі співчуття.

Управа і членки 93-го Відділу СУА у Гартфорд, Конн.

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Анни Костишин**, мами нашої членки Юстини Надраги та бабуні наших членок Ульяни Тарнавської і Анни Надраги, складаємо **25 дол.** на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя", а родині висловлюємо найщиріші співчуття.

Членки 19-го Відділу СУА у Трентоні.

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Василя Притули**, батька нашої членки Христини Кузьмович, складаємо **25**

дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя", а родині висловлюємо щирі співчуття.

Управа і членки 78-го Відділу СУА у Вашингтоні.

Замість квітів на могилу **бл. п. Марії Сагайдак**, довголітньої скарбнички 26-го Відділу СУА, **15 дол.** на Пресовий Фонд "Нашого Життя" складає колишня голова Відділу

Катерина Кобаса.

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Василя Притули** складаємо **100 дол.** на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя", а родині висловлюємо глибокі співчуття.

Лідія і Орест Білоуси.

У першу річницю смерті моєї дорогої сестри **Стефанії Стояловської**, яка відійшла у вічність 10 жовтня 1992 р. у Львові, складаю **100 дол.** на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя".

Євгенія Тріска.

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Олімпії Хойнацької**, матері дорогої мені Ірини Чайківської, складаю **50 дол.** на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя", а родині висловлюю щире співчуття.

Іванна Ратич.

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Ярослави Оленицької** складаємо **50 дол.** на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя", а родині висловлюємо щире співчуття.

Олег й Іванна Ратичі.

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Романа Данилюка** складаємо **50 дол.** на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя", а родині висловлюємо щире співчуття.

Олег й Іванна Ратичі.

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Євстахії Шуган**, нашої дорогої стриянки, складаємо **50 дол.** на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя".

Рома і Ярема Шугани.

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Кеті Водрок** складаємо **20 дол.** на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя".

Марія і Степан Матвійківи.

МЕДИЧНИЙ ФОНД ДІТЯМ І МОЛОДІ — ЖЕРТВАМ ЧОРНОБИЛЯ

У світлу пам'ять **Ірини Залуцької 73.54 дол. (100 канад. дол.)** на Медичний Фонд Дітям і Молоді — Жертвам Чорнобиля складає

Василь Гладкий.

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Івана Худого** складаю **25.00 дол.** на Медичний Фонд Дітям і Молоді — Жертвам Чорнобиля, а родині покійного висловлюю глибокі співчуття.

Анна Коваль.

У світлу пам'ять покійного **д-ра Володимира Когутяка** зложили на Медичний Фонд Дітям і Молоді — Жертвам Чорнобиля: **50.00 дол.** — родина Корнелія Когутяка; **20.00 дол.** — П. Фалина Войтович, **по 10.00 дол.** — Юлія Дзядик, Христя Ликтей, Володимира Яцків, О. і В. Кропельницькі, Я. Яцковський, Н. Камавф, В. і М. Вігаки, М. і З. Боднарчуки. Разом **150.00 дол.**

Замість квітів на свіжу могилу членки 33-го Відділу **бл. п. Анни Сатурської** членки 33-го Відділу зложили **100.00 дол.** на Медичний Фонд Дітям і Молоді — Жертвам Чорнобиля, а родині покійної висловлюють щирі співчуття.

Членки і управа 33-го Відділу.

У світлу пам'ять **Андрія Чорного**, братанка моєї товаришки Анни Чорної-Олійник, складаю **25.00 дол.** на Медичний Фонд Дітям і Молоді — Жертвам Чорнобиля.

Варка Швед.

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Стефанії Пилат 25.00 дол.** через 99-ий Відділ СУА складаю на Медичний Фонд Дітям і Молоді — Жертвам Чорнобиля, а родині висловлюю щирі співчуття.

Люба Цьолко.

В пам'ять **бл. п. Стефанії Пилат** складаю **10.00 дол.** на Медичний Фонд Дітям і Молоді — Жертвам Чорнобиля, а родині висловлюю щирі співчуття.

Оксана Бережницька.

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Стефана Гарбача** складаю **20.00 дол.** через 99-ий Відділ СУА на Медичний Фонд Дітям і Молоді — Жертвам Чорнобиля, а дружині Вірі висловлюю щирі співчуття.

Іванка Цьолко.

У світлу пам'ять **бл. п. Стефана Гарбача**, нашого краяна, складаємо через 99-ий Відділ СУА **20.00 дол.** на Медичний Фонд Дітям і Молоді — Жертвам Чорнобиля. Дружині й синові висловлюємо щирі співчуття.

Ярослав і Дозя Кушніри.

НАШИМ ДІТЯМ

ОЛЬГА ДУЧИМІНСЬКА

Я З ТАКОГО КРАЮ

*Я з такого краю,
Де сонце ночує,
Де ясніють зорі,
А місяць мандрує.*

*Я з землі такої,
Що мов з оксамиту,
З мряки золотої,
З синього блакиту.*

*Гей, там мої думи
З душі вилітають,
Колишуть їх зорі
І пісні співають.*

*Гей, там мої пісні
Зносяться в блакити,
А сонце з них творить
То сльози, то квіти.*

ОСІНЧАТА

НІНА МУДРИК-МРИЦ

Хлоп'ята Осінчата
Прийшли до нас у сад,
Наводити взялися
Кругом осінній лад.

Червоно-злоті фарби
У глечиках, у них,
Ще й квачики в долоньках
І жвавих і швидких.

Розмалювали листя!
Сміється злотом сад,
Увесь горить червоно
На плоті виноград.

Прибрали у намисто
Калину і рябину,
І розбудили айстри,
На всіх грядках, зі сну.

Зрадів із-за обнови
І полюбив наш сад
Веселих, роботящих
Хлоп'яток Осінчат.

По шапочці-лушпинці
Їм дарував каштан,
А виноград — листочки
Червоні — на жупан.

Верба — по два листочки
Сріблясті — для крилець;
На спинки прип'яли їх —
Поніс малят вітрець!

КРАВЧИК

У далекій сонцепальній Африці жив собі кравчик Голка, що шив капелюхи.

Одного разу, як капелюхів назбиралось багато, кравчик Голка зв'язав їх всіх шнурком, закинув собі на плечі і поніс у місто продавати.

Довго йшов він і таки добряче втомився. Нараз побачив велику крислату пальму, що росла при дорозі.

— Отут я й відпочину трішки...— вирішив Голка і, скинувши з плечей капелюхи, ліг у холодочку. Та згодом заснув.

Коли прокинувся — жодного капелюха біля нього не було, окрім того, що мав на голові.

Зажурився кравчик, аж мало не плаче, бо ж з чим тепер йому до міста йти... А гроша за пазухою ні копійки. І вдома стільки ж...

Нараз побачив на пальмі багато мавп — і всі вони мали на головах по капелюхові. Пізнав кравчик свої капелюхи і зрадів знахідці. Але що тільки Голка не робив: і молив, і на мигах показував — нічого не помагало. Вони тільки скакали по дереві і глузливо звисока позирали на нього. Знову забідкався бідний кравчик: як відібрати свої капелюхи?... І тут спересердя Голка зірвав зі своєї голови капелюха і тріпнув ним об землю.

Раптом, наче град, посипались на траву всі його капелюхи...

— Мавпа є мавпою, — усміхнувся кравчик Голка і, зібравши свої капелюхи, щасливий знову пустився в дорогу.

Г. Р.

"Світ дитини". Ілюстрований часопис для дітей, ч. 1, січень 1990 р. Львів.

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

Відійшла від нас всім нам дорога **Ольга Муссаковська**, визначна громадська діячка, людина непересічних чеснот, золотого серця, яка завжди і всюди старалася допомогти іншим, несла розраду хворим і немічним, людина чесна, солідна і надзвичайно працьовита.

Здавалося нам, членкам 28-го Відділу СУА, що Оля завжди буде між нами на сходинах. Сиділа вона звичайно за головним столом на розі. Сумно нам, бо тепер її місце пусте.

Пригадується мені такий радісний день у нашому Відділі, коли ми відзначали кілька років тому святочним бенкетом її 80-річчя. Скільки зійшлося добірної публіки в Народному Домі в Ірвінгтоні, скільки союзників віддало їй поклон за вкладену працю в Союз Українок Америки!

Народилася Оля 9 серпня 1906 р. в родині о. Теодора Банаха і Софії Сиротинської у селі Желдець Жовківського повіту. Народну школу закінчила у Глинську, а гімназію Сестер Василіанок — у Львові з відзначенням 1926р. Студіювала на філософічному факультеті Львівського університету, а рівночасно закінчила однорічний курс у державній економічно-торговельній школі.

Після закінчення педагогічних студій працювала вчителькою у Вежовіце, але польська влада незабаром звільнила свідому українку. Тоді Оля почала працювати книговодом у Повітовому Союзі Кооператив у Жовкві. Там стала членкою і секретаркою Союзу Українок і їздила по селах, де створювалися жіночі гуртки.

Під час більшовицької і німецької окупацій працювала книговодом у Жовкві і, мабуть, врятувалася від вивезення на Сибір через свою фаховість, бо була вислана до Львова викладати бухгалтерію на спеціальному курсі. Вона була там єдиною жінкою серед 40 чоловіків.

З кінцем війни виїхала на Захід, до Відня. Там студіювала у Високій школі світової торгівлі, де закінчила 4 семестри. Не маючи фінансової можливості залишитися у Відні, переїхала до Інсбруку, а звідти в 1949 р. — до Америки. Поселилася в Ньюарку і працювала на прожиток у фабриці ножиць.

В Ньюарку вступила до 28-го Відділу СУА і розгорнула багатогранну діяльність. У суспільній праці завжди підтримував її чоловік, покійний нині інж. Юліян Муссаковський.

Тому що СУА є під організаційним оглядом триступневою структурою, Оля включилася у його працю в усіх ступенях.

У 28-му Відділі була двічі головою, а три рази заступницею голови, від 1961 р. належала до Окружної Управи. В Головній Управі працювала 18 років фінансовою секретаркою, а потім членом Контрольної комісії. XX Конвенція СУА в Нью-Йорку (1984) надала Олі почесне членство. Зрештою, в кожній структурі одержала вона почесне членство.

Крім праці в СУА Оля Муссаковська виконувала інші обов'язки у громаді: стала членом-основником Марійської дружини при церкві св. Івана Хрестителя та членом цілої низки товариств і установ.

З ентузіазмом підтримувала Український Музей, бо дуже любила справжнє мистецтво. Завжди ходила на різні культурні імпрези, концерти, була дуже гостинна і любила товариське життя.

Була незвичайно релігійна, побожна, і хоч вже хворіла, щонеділі була на Службі Божій, бо мала багато приятелів, що привозили її автом до церкви. Вона випромінювала доброту свого шляхетного серця і під її впливом люди ставали ліпшими, привітнішими.

Відійшла Оля Муссаковська 4 березня, в часі Великого посту, коли ми всі приготуємося духовно до світлого Воскресіння Христового, а вона, напевне, святкувала його вже перед престолом Всевишнього, який нагородить її за всі її шляхетні прикмети небесним царством.

Вічна їй пам'ять!

Таїса Богданська

Хоч минуло вже півтора року після передчасної смерті **св. п. Стефи Масної-Йогобовської** (13 травня 1992), пам'ять про неї в членок 113-го Відділу СУА ще свіжа й болюча.

Стефа народилася в західноукраїнському містечку Сколе в підніжжі Карпат. Події Другої світової війни змусили її родину виїхати на скитальщину — до табору переміщених осіб у Регенсбурзі в Німеччині.

Після прибуття до Америки й поселення в Нью-Йорку, Стефа стала ученицею школи ім. св. Юра. Тут нав'язала з товаришками зі шкільної лавки дружні взаємини, які тривали впродовж усього її життя.

В особі покійної поєдналися всі позитивні притаманності сучасного жіноцтва. Вродлива з вигляду, вона була підприємчива професіоналістка. Працювала з успіхом у компанії "Dup & Bradstreet".

Незважаючи на професійно-заробіткову та громадську працю, Стефа була прикладною матір'ю й виховувала доньку Таню в українському дусі — записала її на курси українознавства, до Пласту й на курси українських народних танків. Була горда, коли Таня закінчила вищі студії в Нью-Йоркському університеті.

Коли в 1985 р. заснувався 113-ий Відділ СУА, Стефа була однією з його співзасновниць та першою касиркою.

Вона була весела і мала почуття гумору, яким у товаристві розважала присутніх.

Досі 113-ий Відділ боляче відчуває прогалину, яка залишилася після передчасної смерті св. п. Стефи.

Покійна осиротила доньку Таню, сестер Дарію й Ірену, братів Павла та Ярослава, членок 113-го Відділу та багатьох приятелів і знайомих.

Дзвінка Брикович,

пресова референтка 113-го Відділу.

ВІД РЕДАКЦІЇ "НАШОГО ЖИТТЯ"

Просимо всіх дописувачів посилати до редакції тільки оригінали дописів, статей. Згідно з журналістичною практикою не подається копій, що були поміщені, чи переслані до інших газет чи журналів. Будемо вдячні, коли пресові референтки та дописувачі будуть придержуватися тієї засади.

Редакція не приймає матеріалів, не підписаних авторами та застерігає за собою право скорочувати статті та правити мову.

Статті, підписані авторами, висловлюють їх власні погляди, а не погляди редакції. Редакція не буде поміщувати неввічливих, образливих для кого-небудь висловів. Рукописів не звертаємо. Анонімів не читаємо.

Редакція приймає за домовленням, тел.: (212) 674-5508. Fax: (212) 254-2672
Адреса: "Our Life", 108 Second Ave., New York, N.Y. 10003

11 березня ц. р. відійшла у вічність довголітня членка 5-го Відділу СУА в Дітройті **Марія Ворик** (з дому Квітська).

Народилася Марія 16 серпня 1906 року в селі Страшевичі Самбірського повіту в Галичині. Вийшла заміж за Петра Ворика. Подружжя мало двох синів і дві доні, яким дали християнське виховання, належну освіту та прищепили любов до українського народу.

По довгих скитаннях і журбі по долю старшого сина Осипа, який був в Українській Дивізії, родина дісталася до Німеччини, а згодом до США. Замешкали Ворики у Дітройті і, як інші втікачі, почали будувати основи життя в новій країні. Тут вони включилися у релігійне життя при церкві Непорочного Зачаття Пречистої Диви Марії у Гемтремку, де М. Ворик стала членкою

Сестрицтва. Одночасно вона вписалася до 5-го Відділу СУА в Дітройті та була в ньому активною членкою, служила добрим прикладом і щедро жертвувала на різні потреби. Разом з родиною Марія Ворик брала участь в культурно-громадському житті української громади Дітройту.

Після тяжкої недуги Марія Ворик відійшла у вічність. Покійна залишила у смутку двох синів і дві доні з родинами, семеро внуків та двоє правнуків.

Членки 5-го Відділу СУА взяли участь у похоронних відправах і відправили покійну на вічний спочинок на цвинтар Маунт Олівет у Дітройті.

Управа 5-го Відділу СУА.

5 червня ц. р. відійшла від нас наша улюблена, віддана членка **Катруся з Вориків Сливка**.

Народилася Катруся 27 грудня 1926 р. в селі Страшевичі Самбірського району Львівської обл.

Під час війни виїхала з батьками на еміграцію. Перебуваючи в таборі втікачів в Ашафенбурзі, працювала секретаркою. В 1949 році разом з батьками виїхала до Америки і поселилася у Дітройті, де вийшла заміж за Івана Сливку.

Господь обдарував молоде подружжя двома донечками — Наталею і Лесею. Катруся докладала усіх сил,

щоб прищепити своїм доням любов до рідної Церкви і України. Обі доні вчилися в школах Непорочного Зачаття, в "Рідній Школі", були у Пласті. Леся знайшла собі друга життя — свідомого українця з Філіядельфії Євгена Шкільника та обдарувала своїх батьків двома внуками: Павлусем і Адріанюю.

Однак не довго тішилася Катруся щастям своїх дітей: довга і тяжка недуга підірвала сили та перетяла нитку життя. Відійшла Катруся, залишивши у глибокому смутку родину та нас, її подруг з 76-го Відділу СУА в Дітройті.

Ольга Ласка,

членка 76-го Відділу СУА
ім. Наталії Кобринської у Дітройті.

"Our Life" Magazine (USPS 414-660) is published monthly — except July & August combined by Ukrainian National Women's League of America, Inc. at 108 Second Ave., New York, N.Y. 10003

Subscription in the United States of America \$25.00, single copy \$2.50.

COUNTRIES OTHER THAN U.S. (with the exception of South America) may send the subscription in their currency, which will equal the amount of 30.00 American dollars.

ПЕРЕДПЛАТА В США: річна — 25.00 дол., поодинокі число 2.50 дол.

КРАЇНИ ПОЗА МЕЖАМИ США можуть вплачувати у своїх валютах, в сумі яка дорівнює вартості 30.00 американських доларів.

© Copyright 1993 Ukrainian National Women's League of America, Inc.

Printed in USA by Computoprint Corp., 35 Harding Ave., Clifton, NJ 07011

(201) 772-2166
Fax (201) 772-1963

"Second-Class Postage Paid at New York, N.Y. and at
additional mailing offices" (USPS 414-660)
108 Second Avenue, New York, N.Y. 10003

*Взір із збірки Українського Музею в Нью-Йорку.
Частина взору рукава жіночої сорочки. Село Загайці, Крем'янецького повіту, 1936 р. Вишивати
жовтими ч. 740, червоними ч. 321 і чорними нитками. Рисувала Любов Попадинець.
Part of a design of a woman's shirt sleeve. Village of Zahajtsi, Kremyanets district, 1936. Embroider with
threads: yellow #740, red #321, and black. Drawing by Lubov Popadyneec.
Design is from the collection of the Ukrainian Museum in NYC.*